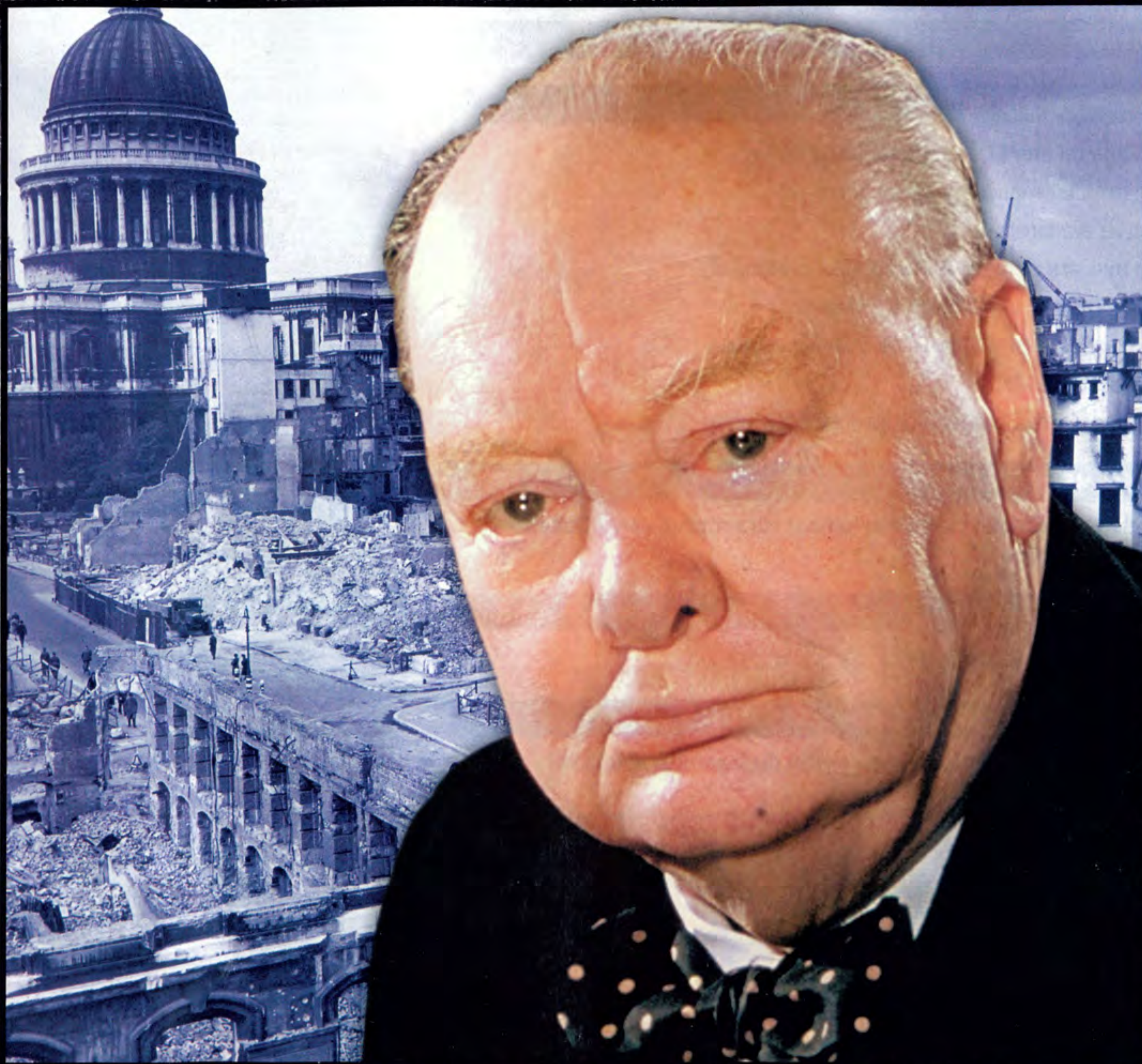
100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

Apariție săptămânală
5,99 LEI / 29,99 MDL

54

WINSTON CHURCHILL

DeAGOSTINI

100 DE PERSONALITĂȚI
Oameni care au schimbat destinul lumii

Winston Churchill

Numărul 54

EDIȚIE SĂPTĂMÂNALĂ

EDITURA: De AGOSTINI HELLAS SRL

EDITOR: Petros Kapnistos

MANAGER ECONOMIC: Fotis Fotiou

MANAGER DE REDACȚIE ȘI PRODUCȚIE: Virginia Koutroubas

ADRESĂ: Vuliagmenis 44-46, 166 73 Atena

MARKETING MANAGER: Michalis Koutsoukos

PRODUCT MANAGER: Nasita Kortesa

COORDONATOR DE PRODUCȚIE: Carolina Poulidou

MANAGER DISTRIBUȚIE: Evi Boza

MANAGER LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Dimitris Pasakalidis

COORDONATOR LOGISTICĂ ȘI OPERAȚII: Antonis Lioumis

ADAPTARE PENTRU LIMBA ROMÂNĂ:
Fast Translate, Best Communication Media SRL

DTP: RAY

TIPĂRIRE ȘI LEGARE: NIKI EKDOTIKI S.A.

DIRECTOR DE PRODUCTIE TIPOGRAFIE: STELIOS KRITSOTAKIS

IMPORTATOR: Media Service Zawada S.R.L

Country Manager: Mariana Mihălțan

Marketing Manager: Adina Bojică

Redactor: Gabriela Muntean

Distribution Manager: Dan Iordache

ADRESA: str. Louis Pasteur nr. 38, et.1, ap.5, sector 5, București, România

DISTRIBUITOR: Hiparion S.A.

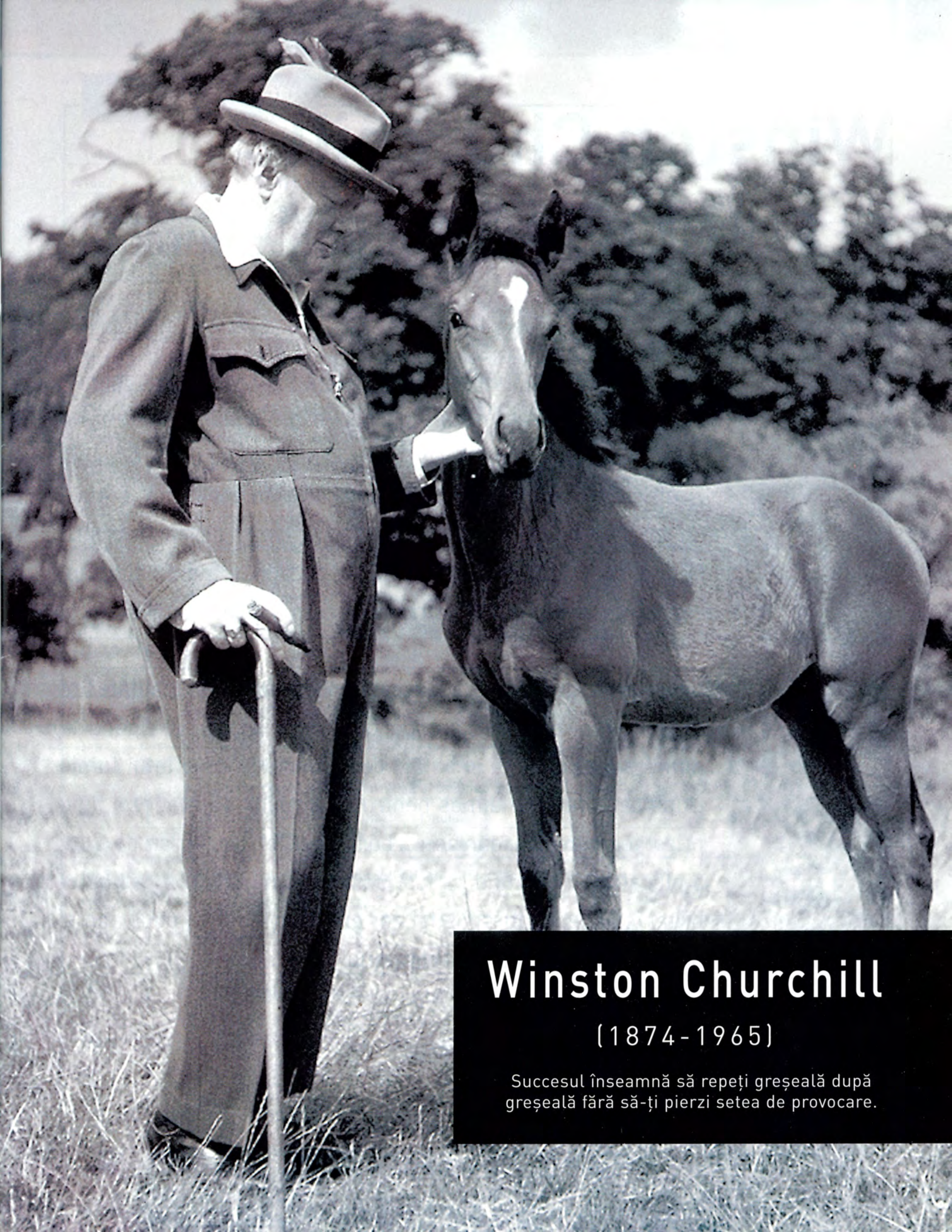
ISSN: 1791-0765

Fotografii: Uniphoto Press

Prețul numerelor

Prețul primului număr: 2,99 LEI/14,50 MDL

Prețul celui de-al doilea număr și al tuturor celorlalte numere: 5,99 LEI/29,99 MDL

Winston Churchill

(1874-1965)

Succesul înseamnă să repeți greșeală după greșeală fără să-ți pierzi setea de provocare.

Winston Churchill

Ce fel de viață a dus Winston Churchill?

PROLOG

LA SFÂRŞITUL SECOLULUI AL XIX-LEA, Anglia deținea statutul de cea mai mare putere a lumii, stăpânind teritorii vaste peste mări și oceane și controlând o mare parte din Asia și Africa, unde fondase colonii puternice. În acel timp, s-a ivit un om provenit dintr-o clasă privilegiată, care a devenit ministru la o vârstă fragedă, pătruns de visul de a fi un mare politician, capabil să-și servească patria la fel cum o făcuse tatăl său.

Winston Churchill, fiu de politician, și-a petrecut prima tinerețe în goană după aventuri periculoase în calitate de ofițer și mai apoi de corespondent de război, participând la numeroase conflicte și bătălii de-a lungul și de-a latul lumii. După ce a devenit faimos pentru că a reușit să evadeze, fiind prizonier într-un lagăr de război al burilor din Africa de Sud, a plecat în Anglia unde a fost desemnat ministru în cabinetul britanic, începându-și astfel cariera de-o viață ca politician și mai apoi prim-ministru al Imperiului Britanic.

Așadar, ce viață a dus Winston Churchill?

TABEL CRONOLOGIC

1642	Izbucnește Revoluția Puritană Engleză
1652	Olandezii fondează colonia Cape Town în Africa de Sud
1704	Bătălia de la Blenheim
1874	Se naște Churchill
1888	Churchill este înscris la Colegiul Harrow
1899	Izbucnește al Doilea Război al Burilor
1900	Churchill este ales pentru prima dată în Camera Comunelor
1908	Churchill se căsătorește cu Clementine Hozier Churchill este desemnat președinte al Consiliului Comerțului (ministrul comerțului)
1911	Churchill este numit Prim Lord al Amiralității (ministru al marinei militare)
1914	Izbucnește Primul Război Mondial
1915	Churchill participă ca locotenent-colonel pe frontul din Franța
1917	Churchill este desemnat ministru al armamentului Izbucnește Marea Revoluție Rusă
1919	Churchill este numit secretar de stat (ministru) de război și secretar de stat (ministru) al aviației Gandhi inițiază acțiunile de rezistență pasivă și nonviolentă
1922	Este fondat statul liber irlandez
1924	Churchill devine Cancelar al Tezaurului (ministru de finanțe)
1933	Naziștii preiau puterea în Germania
1936	Izbucnește Războiul Civil Spaniol
1939	Churchill este rechemat în funcția de Prim Lord al Amiralității Începe al Doilea Război Mondial
1941	Marina militară japoneză atacă Pearl Harbor Izbucnește războiul între Germania și Uniunea Sovietică
1945	Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial
1948	Churchill susține discursul care marchează termenul de „Cortina de Fier"
1949	Fondarea Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)
1950	Izbicnește Războiul Coreean
1951	Al doilea guvern Churchill
1953	Churchill primește Premiul Nobel pentru Literatură
1965	Churchill moare la Londra Sunt organizate funeralii naționale
1967	Fondarea Comunității Economice Europene
1982	Începe conflictul din Insulele Falkland
1982	Sfârșitul Războiului Rece
1997	Retrocedarea Hong Kong-ului către China

O viață de eforturi în slujba patriei sale

Winston Churchill a fost ofiţer şi corespondent de război participând la numeroase bătălii ale britanicilor, dar a fost şi o figură politică marcantă, care a reuşit să ajungă de nouă ori în postura de membru al cabinetului britanic, de zece ori a fost desemnat ministru şi de două ori a ocupat funcţia de prim-ministru. A fost liderul politic şi militar al Regatului Unit în perioada celui de-al Doilea Război Mondial. A fost un ilustru om de stat, un laureat al Premiului Nobel pentru Literatură, un elocvent orator şi un artist talentat.

▲ Winston Churchill la vârsta de 12 ani.

Un caracter mândru și independent

Descendent al unei familii ilustre

ÎN PARTEA CENTRALĂ A ANGLIEI, în apropiere de Woodstock, comitatul Oxford, se înalță Blenheim Palace (palatul Blenheim). Este reședința renumitei familii nobiliare Churchill. Istoria familiei începe să se contureze în secolul al XVII-lea, pe când trăia John Churchill, primul duce de Marlborough și descendent al bine-cunoscutei familii Spencer. În această epocă de revoluții și războaie pentru supremație cu alte regate, s-a născut John Churchill, fiul unui cavaler. Acesta a îmbrățișat cariera armelor și a luptat în diferite bătălii cum ar fi războiul pentru succesiunea la tronul spaniol, care a izbucnit în anul 1701. În bătălia de la Blenheim a zdrobit forțele monarhului francez Ludovic al XIV-lea. Pentru aceste succese militare a fost recompensat cu rangul de duce, ceea ce-i va aduce o influență semnificativă în cadrul administrației regatului. Uriașele proprietăți deținute de duce și de descendenții săi vorbesc de la sine despre realizările și faima de care se bucura această familie.

O sută cincizeci de ani mai târziu, în data de 30 noiembrie 1874, se naște Winston Leonard Spencer Churchill, pe vechea moșie a ducelui de Marlborough. Acesta era băiatul care va ajunge să fie cel mai influent politician din istoria modernă a Marii Britanii. Una dintre familiile din care descindea, familia Spencer, se înrudește îndeaproape cu familia fostei soții a prințului Charles de Wales, Diana. Tatăl lui Winston, Randolph a fost al treilea fiu al celui de-al șaptelea duce de Marlborough. Era politician afiliat Partidului Conservator, dar din cauza caracterului său aspru și agresiv reușise să-și facă mulți dușmani în jurul său. Soția sa era fiica unui om de afaceri american. Randolph și soția sa petreceau o mare parte din timp socializând în compania elitei vremii, astfel, Winston a fost încredințat spre îngrijire unei bone, pe numele ei, Elizabeth Anne Everest. Churchill și-a petrecut mare parte din copilăria sa retras, fără șă-și facă mulți prieteni. Bona sa îi purta o mare grijă, de multe ori

Oștile coaliției austro-franceze s-au ciocnit cu armata engleză în ziua de 13 august 1704, pe teritoriul satului Blenheim.

◄ John Churchill a fost foarte popular în rândurile poporului englez, iar perioada în care acesta a trăit a rămas cunoscută ca „Epoca lui Marlborough".

Biblioteca de amintiri

BLENHEIM PALACE

▲ Blenheim Palace în zilele noastre.

Blenheim Palace este o reşedinţă impozantă şi monumentală situată în Woodstock, comitatul Oxford din Anglia. Este unul dintre cele mai întinse palate nobiliare engleze, construit între 1705 şi 1724. Iniţial, palatul a fost un dar oferit lui John Churchill, primul duce de Marlborough din partea reginei Ana ca urmare a triumfurilor sale militare împotriva francezilor şi bavarezilor. La origine, a fost domeniu regal de vânătoare care se întindea pe 66 km. Totuşi, curând a devenit un subiect de conflict politic intern care a condus la căderea în dizgraţie şi exilarea ducelui de Marlborough şi a soţiei sale, precum şi la distrugerea ireparabilă a reputaţiei arhitectului sir John Vanbrugh. Proiectat într-un stil rar, barocul englez, care a avut o perioadă scurtă de afirmare, aprecierile privind arhitectura palatului sunt la fel de împărţite azi ca şi în perioada anului 1720.

Planul palatului Blenheim este în esenţă conturat pe o clădire rectangulară centrală de dimensiuni apreciabile, având dispuse în spatele faţadei sudice principalele apartamente rezidenţiale. Pe latura estică sunt amplasate dormitoarele apartamentelor private ale ducelui şi ducesei, iar de-a lungul laturii vestice este dispusă o galerie lungă, iniţial concepută ca o galerie care adăpostea tablouri de familie. Clădirea centrală este flancată de două corpuri adiacente de serviciu care înconjoară perimetrul curţii. Curtea estică conţine bucătăriile, spălătoria şi alte facilităţi domestice; curtea vestică este adiacentă capelei, grajdurilor şi manejului. Cele trei corpuri de clădiri formează împreună „Marea Curte" proiectată să impresioneze vizitatorii care sosesc la palat. Pilaştrii şi coloanele abundă din belşug, în timp ce acoperişurile şi şarpantele dau impresia unui mic oraş. Inspirate de maniera renascentistă a ansamblurilor statuare care încadrează Bazilica San Pietro din Roma, statui impozante contemplă de la înălţime vizitatorii care păşesc în curtea palatului. Palatul a folosit ca decor pentru pelicula lui Keneth Branagh, Hamlet. În zilele noastre, clădirea este locuită de al XI-lea duce de Marlborough. Palatul este înscris în patrimoniul universal şi este deschis publicului.

asumându-și rolurile de profesor și prieten. Această femeie a însemnat mult pentru Winston, chiar mai mult decât părinții săi naturali. Totuși, se spune că Churchill își iubea părinții, manifestând o mare admirație pentru tatăl său și visând să-i calce pe urme.

Tatăl lui Churchill, Randolph, era un abil demnitar. A promovat liberalismul de tip tory care milita pentru drepturile oamenilor obișnuiți. A reușit să obțină funcția de ministru al comerțului, o poziție importantă imediat după cea de prim-ministru.

În luna aprilie a anului 1888, tânărul Winston a fost înscris la Colegiul Harrow, un liceu prestigios. În acel mediu, nu a reușit să se înțeleagă deloc cu colegii săi, odrasle de aristocrați ca și el, dar nici cu profesorii săi. Era cunoscut ca având o fire rebelă, îndărătnică și independentă. Uneori îndura pedepse umilitoare, fără să se plângă vreodată. De exemplu, în momentul în care un student l-a lovit repetat cu un bici, Winston a îndurat fără să scoată un sunet. După ce colegul său și-a descărcat furia, s-a proțăpit în fața lui, și-a ridicat capul într-un gest de mândrie și i-a spus cu indignare „Într-o zi, o să ajung mai mare ca tine". Sub toate aspectele, educația sa academică a înregistrat un scor slab, dar deja a început să manifeste un talent superior pentru literatură, scriind eseuri pentru mai puțin înzestrații săi colegi de clasă.

În jurul acestei perioade Winston a devenit un pasionat al jocurilor de-a războiul. Se juca adesea cu soldăței de plumb împreună cu fratele său, Jack; puneau în scenă simulacre de bătălii, având o colecție de peste 1.000 de soldăței de plumb - o adevărată comoară pentru Winston. Chiar și la școală, unde se predau tactici și exerciții militare nu a acceptat decât poziția de comandant. Tatăl său, Randolph, observând aceste înclinații, a decis că micul Winston era perfect adaptat pentru a deveni un militar de carieră. Fizic, Churchill era un tânăr scund, palid, fiind considerat o fire timidă și tăcută. În realitate era o fire nesăbuită, iar odată sărind de pe o stâncă a fost foarte aproape să moară, doar pentru că nu dorea să fie prins în timp ce se juca cu prietenii. În perioada când urma Harow School a câștigat mai multe competiții sportive. Astfel, părintele său, și-a trimis fiul să urmeze Academia Regală Militară de Cavalerie de la Sandhurst, în Scoția. La vârsta de 20 de ani, în anul 1895, a devenit locotenent-secund de cavalerie în Regimentul al IV-lea Regal de Husari. În comparație cu un ofițer de infanterie, rang ce conferea un prestigiu mult mai mare în corpul ofițerilor, acesta era un grad de mai mică importanță. Dar pentru tânărul Winston, care nu dovedea înclinații spre învățătură, reprezenta o mare oportunitate pentru a-și dezvolta talentul cu care era evident înzestrat.

În același an, 1895, tatăl său, Randolph va muri pe neașteptate și doar jumătate de an mai târziu se stinge și bona care își asumase responsabilitățile principale ale creșterii sale. Mai târziu, în lucrarea „My Early Life" („Anii mei de tinerețe"), Churchill va scrie despre aceasta: „A fost cea mai dragă și mai apropiată prietenă de-a lungul tuturor celor douăzeci de ani pe care i-am trăit alături de ea."

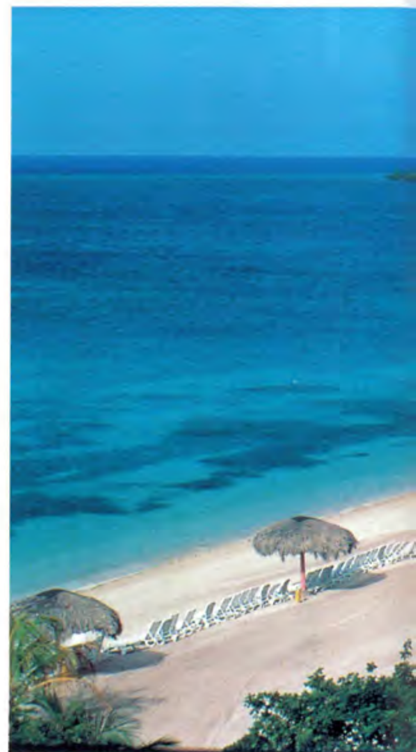

▲ Randolph Churchill, un politician foarte influent în adevăratul sens al cuvântului. Winston și tatăl său avut o relație mai mult decât distantă.

▲ Churchill ca locotenent secund în Regimentul al IV-lea de Husari Regali.

Marea evadare

Ofițer și corespondent de război

INSPIRAT DE MARII CONDUCĂTORI MILITARI precum puritanul personaj revoluționar, Oliver Cromwell, dar și propriul său strămoș, ducele de Marlborough, Churchill visa să se folosească de succesele dobândite pe câmpurile de bătălie, pentru a se acoperi de glorie în patria sa natală, Marea Britanie.

În anul 1895, Churchill a efectuat o călătorie în Cuba împreună cu unii dintre apropiații săi. În acele vremuri era iminentă izbucnirea unei revolte împotriva stăpânirii spaniole din Cuba, iar Churchill vedea în această stare de lucruri o oportunitate de a lua contact pentru prima dată cu prima experiență reală de război. A lucrat în calitate de reporter în timp ce însoțea armata spaniolă pe câmpul de luptă trimițându-și articolele cotidianului Daily Graphic. Pentru curajul său a fost recompensat cu o medalie, care avea să fie prima recunoaștere onorifică din întreaga sa carieră.

Anii următori îl vor conduce spre numeroase aventuri militare. A vizitat teritoriile de frontieră ale Indiei, a însoțit armatele engleze într-o expediție militară de-a lungul fluviului Nil, în Egipt și a călătorit prin Pakistan și Sudan. Experiențele sale literare, incluzând aici „Asediul Malakandului, Istoria armatei expediționare de la Malakand" („Siege of Malakand, The Story of the Malakand Field Force") și „ Războiul fluviului" („The River War"), aveau să fie publicate.

Aceste aventuri trăite nu-i vor satisface dorința de acțiune pe câmpul de luptă. Totuși, în curând a fost cuprins de oboseală datorită traiului dificil de ofițer activ. Pe urmele tatălui său, influent politician, Churchill a încercat să candideze în cadrul alegerilor regionale din Lancashire, dar a pierdut printr-un vot zdrobitor acordat în favoarea adversarului său. Pentru moment, va fi lipsit cu desăvârșire de notorietate politică.

În octombrie 1899, Churchill a călătorit în Africa de Sud unde izbucnise Războiul Burilor. Din nou, a încercat să lucreze ca reporter de război pentru jurnalele de știri, dar, din nefericire a sfârșit prin a fi luat prizonier de către buri. La scurt timp, urzind un plan îndrăzneț, a reușit să evadeze în mod spectaculos din închisoarea bură. S-a reîntors în

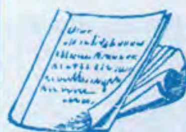
Încercarea de a anexa teritoriilor bure la Imperiul Britanic a constituit cauza izbucnirii Războiului Burilor.

▸ Churchill pășind alături de Lloyd George. Îi despărțeau câteva divergențe de natură ideologică, dar împărtășeau aceleași opinii în ceea ce privește opoziția față de militarismul manifestat de Germania.

▲ O zi însorită pe litoralul cubanez. Experiența din tinerețe în Cuba va avea o profundă influență asupra vieții lui Churchill.

Versiune diferită

CĂUTAT, OFERIM RECOMPENSĂ

...bărbat britanic, în vârstă de 25 de ani, având o înălțime de 1,75 m, înfățișare fizică obișnuită și mergând cu capul înainte. Are un ten palid, păr roșcat și o mustață mică. Vorbește cu voce nazală, puțin peltic. Nu cunoaște limba olandeză, iar în momentul evadării purta o jachetă cafenie...

Aceasta era descrierea făcută de buri pe un afiș de recompensă. Portretul și semnalmentele lui Winston Churchill au fost tipărite pe un afiș de recompensă de către buri, după ce acesta a reușit să evadeze din prizonierat în perioada Războiului Burilor. Nu avea aspectul unui afiș de recompensă pentru criminalii obișnuiți. În timp ce era ținut prizonier, Churchill a crezut că în calitatea sa de jurnalist va fi repede eliberat. Dar burii, nedând crezare afirmațiilor sale cum că ar fi jurnalist, au considerat de cuviință să-l condamne la moarte trebuind să fie trimis în fața plutonului de execuție. Fiind membru al aristocrației engleze, era considerat de către buri un fel de trofeu. Reușind să evadeze spectaculos, burii au pus o recompensă de 5.000 de lire sterline pe capul său, „mort sau viu", sumă pe care mai târziu Churchill a considerat-o prea mică.

▲ Churchill a devenit peste noapte o celebritate națională. O mulțime impresionantă de oameni venit să-l întâmpine pe Churchill în orașul-port Durban din Africa de Sud după marea evadare din închisoarea bură.

Anglia, unde marea evadare și epopeea sa aventuroasă de-a lungul a sute de mile spre Mozambic a fost relatată pe larg în presă. Brusc, Churchill s-a trezit a fi o celebritate națională.

Un tânăr deputat liberal

Datorită noului statut de celebritate dobândit, în octombrie 1900 Churchill a decis să participe din nou la alegeri. De data aceasta, la vârsta de 25 de ani a obținut un loc în Camera Comunelor. A urmat pașii tatălui său și s-a alăturat ca membru al Partidului Conservator, după ce fusese un membru al Partidului Tory. Curând a intrat în conflict cu conducerea partidului, când a susținut puternic reducerea cheltuielilor militare și libertatea comerțului. Astfel, a fost nevoit să-și schimbe afiliația politică, înscriindu-se în Partidul Liberal, iar în momentul în care liberalii au ajuns la putere, Churchill a fost desemnat membru al cabinetului H.H. Asquith și președinte al Consiliului Comerțului (ministrul comerțului) în luna august a anului 1908. La vârsta de 33 de ani era cel mai tânăr membru al cabinetului.

În luna septembrie a celuiași an, se va căsători cu Clementine Hozier, fiica unui aristocrat scoțian, pe care a întâlnit-o la un bal. Clementine era cu zece ani mai tânără decât Churchill. Era profesoară de franceză și, deși familia ei nu era deloc înstărită, se purta cu o anumită grație și eleganță caracteristice unei aristocrate. Churchill a invitat-o la Blenheim Castle, unde a cerut-o în căsătorie. Aceasta a acceptat, iar ceremonia de nuntă s-a ținut o lună mai târziu la catedrala Westminster Abbey.

În calitate de președinte al Consiliului Comerțului, Winston Churchill a lucrat din greu pentru a depăși numeroase chestiuni legate de bunăstarea socială publică cum ar fi pensiile, asigurările de sănătate și măsurile de combatere a șomajului. Împreună cu colegii săi de partid a luptat pentru reducerea bugetului alocat armatei. Activitatea desfășurată de Churchill i-au permis să avanseze în structurile Partidului Liberal, iar în februarie 1910 a obținut o poziție extrem de importantă în guvern, aceea de ministru de interne. În această calitate a implementat mai multe reforme printre care îmbunătățirea condițiilor de încarcerare ale deținuților. Churchill era considerat acum susținătorul de bază al politicilor liberale pe scena politică britanică.

▼ Churchill și soția sa Clementine. Aveau să trăiască o viață lungă împreună și să aibă cinci copii.

Un ministru temerar și Primul Război Mondial

HMS Dreadnought. În momentul în care Churchill a devenit Prim Lord al Amiralității, a modificat politica de control al armamentului, în scopul demarării producției de artilerie care să echipeze navele de luptă ce trebuiau să concureze flota germană în plină ascensiune.

O debarcare eşuată

În luna octombrie a anului 1911, Churchill a fost desemnat Prim Lord al Amiralității (ministru al marinei militare). De îndată, a început să pună în practică două măsuri menite să modernizeze flota navală a Marii Britanii: înlocuirea motoarelor navelor acționate cu cărbune cu motoare acționate de petrol și promovarea accentuată a importanței aviației în eforturile de război, în acest scop înființând Royal Naval Air Service (Serviciul Regal al Aviației Navale). Primul Război Mondial a izbucnit în luna iulie a anului 1914 și, în momentul în care, un an mai târziu Regatul Unit a intrat în război, Churchill și-a amplasat cartierul general pe un aeroport din apropierea țărmurilor Strâmtorii Dover pentru a conduce personal Royal Naval Air Service în scopul de a proteja Londra de atacurile aeriene lansate de avioanele germane. În luna octombrie a aceluiași an, s-a deplasat în orașul-port Anvers din Belgia unde a preluat comanda pușcașilor marini britanici luând parte la o încleștare lipsită de izbândă cu forțele germane. Chiar și în condițiile în care rezultatele bătăliei nu au fost lipsite de importanță strategică, la întoarcerea în țară a fost criticat public pentru adoptarea unei tactici neinspirate pe câmpul de luptă.

Churchill, în calitate de Prim Lord al Amiralității s-a găsit adesea în mijlocul criticilor venite mai ales din sfera opoziției; una peste alta, un an mai târziu a provocat o vie controversă în perioada desfășurării Operațiunii Dardanele. Capturarea Strâmtorii Dardanele, o rută de transport importantă către Rusia, constituia o operațiune militară îndrăzneață dar foarte riscantă. Au fost transportate numeroase trupe aliate care au debarcat în Peninsula Galipoli, în apropiere de Constantinopol, capitala otomană. Arhitectul acestei operațiuni a fost nimeni altul decât Churchill. Guvernul și comandanții militari au agreat ideea fiind îngrijorați de situația de pe teatrele de operațiuni; cu toate acestea, lipsind comanda unică, operațiunea s-a transformat într-una pe scară largă și din nefericire una lipsită de fezabilitate. La început, planul lui Churchill se rezuma la un atac surpriză al flotei staționate în apele turcești, dar, datorită armatei terestre și trupelor franceze aliate care s-au alăturat operațiunii, strategia inițială a fost dată peste cap, iar în final, obiectivul misiunii a devenit cucerirea întregii Peninsule Balcanice. În consecință, întârzierea operațiunilor militare i-au oferit Turciei un răgaz pentru a-și pregăti defensiva iar trupele aliate s-au văzut în situația de a seangaja într-o bătălie dificilă. Operațiunea a înregistrat o înfrângere usturătoare – mai mult de 200.000 de soldați aliați au fost uciși sau răniți. Criticile la adresa măsurilor întreprinse de Churchill au devenit din ce în mai acerbe, tactica adoptată fiind considerată una dintre cele mai mari erori din istoria militară a Europei. Cu toate acestea, deși nu a deținut personal comanda operațiunii a fost nevoit să facă față criticilor care îl acuzau că susținuse această idee. După ce și-a asumat rolul de țap ispășitor, demisionând, a fost retrogradat într-o obscură demnitate, cea de cancelar al ducelui de Lancaster. Afectat de un puternic resentiment față de poziția ingrată în care se afla, a acceptat pentru puțin timp noua funcție, ulterior

▲ Churchill, echipat în uniformă de pilot, lângă avionul său. A fost fascinat de aeronave, învățând singur să piloteze. Cu toate acestea, din cauza îngrijorării soției sale Clementine, care se temea să nu fie implicat într-un accident, nu s-a mai preocupat să-și obțină licența de zbor.

▼ Constantinopol, capitala Imperiului Otoman, pe care Churchill plănuia să o ocupe în timpul Campaniei Dardanele. Orașul a avut întotdeauna o importanță strategică încă din perioada antică, fiind situat atât la confluența unei rute maritime înguste care face legătura între Marea Neagră și Marea Mediterană, cât și la intersecția unor căi terestre care leagă Asia de Europa.

▼ O fotografie reprezentând Frontul de Vest, unde Churchill a participat în calitate de Prim Lord al Amiralității. Primul Război Mondial a dus la adevărate măceluri, ca rezultat al dezvoltării mitralierei. Datorită numărului mare de tranșee săpate, pentru ca soldații să fie feriți de tirurile de mitraliere, câmpurile de luptă au devenit adevărate fortărețe.

◂ Soldați britanici aflați pe frontul francez. Churchill a ocupat pe front o funcție de comandă, dar ofițerii săi superiori nu au știut cum să-l trateze date fiind demnitățile importante pe care le ocupase în țară. În cele din urmă nu a participat la bătăliile importante.

▸ Churchill în postura de Prim Lord al Amiralității. Într-o țară maritimă ca Anglia, Primul Lord al Amiralității deținea un rol important. Se spune că Churchill, care a acumulat un mare respect datorită acestei poziții, a sărit în sus de bucurie când a aflat că a fost numit.

luând decizia să plece pe frontul din Franța în calitate de comandant al unui regiment de infanterie scoțian.

Obstacole şi afaceri interne

Astfel, s-a întors la cariera militară anterioară; cu toate acestea, în momentul întoarcerii de pe front, vocile critice se stinseseră de multă vreme, iar aura de erou pe care o căpătase în calitate de comandant militar l-a propulsat din nou în politică. Când Lloyd George, un vechi aliat al lui Churchill, a devenit prim-ministru al unui guvern de coaliție, în luna iulie 1917, l-a rechemat de pe câmpul de luptă.

În guvernul George, Churchill a fost desemnat ministru al munițiilor, iar mai târziu a ocupat portofoliile ministerului de război și pe cel al ministerului aerului. În momentul în care a izbucnit Revoluția Rusă, Churchill, care se opunea fervent comunismului, a fost implicat în sângerosul război civil din Rusia. A trimis trupe expediționare pentru a prelua controlul după dezordinile provocate de evenimentele revoluționare, ignorând perspectivele unui nou război sau dificultățile sociale resimțite în Anglia, cauzate de demobilizarea soldaților. În această perioadă, primul-ministru Lloyd George, ocupat cu organizarea conferinței de pace de după război, a fost luat prin surprindere de acțiunile întreprinse de Churchill și l-a avertizat să întrerupă neîntârziat intervenția militară din Rusia. Deoarece Churchill nu a dat curs solicitării premierului, la cererea lui Lloyd George, președintele Statelor Unite a încercat să-l convingă să renunțe la planurile sale. Churchill iubea războiul prin natura caracterului său, simțindu-se ca peștele în apă într-un astfel de mediu. Din acest motiv, adeseori se va afla implicat în aventuri militare inutile.

Ulterior, în anul 1921, Churchill a fost numit ministru al coloniilor. În timp ce administra această funcție – într-un minister care simboliza dominația Imperiului Britanic și uneori nepopularul rol de conducător al lumii–a organizat la Cairo o conferință cu liderii principalelor teritorii arabe pentru a încerca rezolvarea chestiunii Orientului Mijlociu, regiune în care francezii, evreii și arabii erau într-un conflict continuu. În cadrul întâlnirii, s-a străduit să identifice o soluție de rezolvare pașnică a divergențelor, propunând crearea unor entități statale autonome în Irak și Iordania. De asemenea, a reglat controversele legate de statutul Irlandei, o țară aflată în plin război civil la acea vreme, recunoscând independența statului liber irlandez. Ulterior, nordul Irlandei, dominat de loialiști protestanți a optat pentru rămânerea sub conducere britanică.

▾ Cel mai modern tanc al armatei britanice, Challenger. Este echipat cu tehnologie și armament de ultimă generație care poate distruge ținte aflate la trei kilometri depărtare, chiar și în timpul nopții.

▾ Tancul britanic Mark 1 a fost dezvoltat în Primul Război Mondial. Era echipat cu tunuri și mitraliere, dar erau rare cazurile când inamicul era nevoit să suporte atacul acestor arme. Era utilizat în special pentru a traversa tranșeele.

Versiune diferită

BLINDATELE CARE AU SCHIMBAT SORȚII VICTORIEI

Churchill a utilizat vehicule blindate pentru a apăra aeroporturile de inamici sau pentru a salva piloții căzuți în teritoriile dușmane. În acele vremuri, blindatele nu erau capabile să înainteze peste tranșeele și liniile defensive fortificate, amplasate pe câmpurile de luptă. În acest scop a inventat un vehicul blindat dotat cu o tracțiune continuă conferită de ceea ce a primit denumirea de „șenilă". Pentru a păstra secretul, vehiculul a primit denumirea de „tanc", termen care este folosit și în prezent. În condiții normale, o astfel de armă ar fi trebuit să se afle în dotarea infanteriei, dar, deoarece ministrul de război, care reprezenta Partidul Conservator la acea vreme a renunțat la cercetări, la inițiativa lui Churchill, marina militară a înființat un grup operativ pentru dezvoltarea vehiculelor blindate numit Comitetul pentru Blindate. În cele din urmă, Churchill a ordonat producerea în masă a tancurilor, pe care le-a aruncat în luptă în bătălia de pe Somme. Intenția sa, în momentul în care le-a utilizat pentru prima dată pe câmpul de luptă a fost să creeze o adevărată panică în rândul soldaților germani inamici. La acea vreme, tancurile erau greoaie, având forma unui diamant, se deplasau cu viteză redusă și erau predispuse la numeroase accidente.. S-a întâmplat chiar ca toate tancurile angajate într-o bătălie să devină nefucționale. După aceste incidente, s-au adus mai multe îmbunătățiri tehnice asupra tancului, iar la finele Primului Război Mondial, a fost stabilit conceptul de fabricație și design al tancurilor, care a rămas același chiar și astăzi. În prezent tancurile reprezintă elemente cruciale în orice bătălie, fiind considerat mai mult o armă decât un vehicul.

Către cea mai înaltă funcție în stat

Eroarea revenirii la standardizarea aur

ÎN ANUL 1922, guvernarea lui Lloyd George a fost dizolvată, iar Churchill a fost îndepărtat din funcție în 1923. A trecut prin experiența pierderii alegerilor de două ori, în doi ani consecutivi. În acest timp, datorită răspândirii ideilor Revoluției Ruse, comunismul cunoscuse o recrudescență semnificativă în întreaga lume; partidele muncitorești și comuniste și-au strâns rândurile, iar formațiunile liberale și conservatoare au cunoscut un declin vizibil. Prin urmare, popularitatea lui Churchill a scăzut, luând în considerare faptul că era membru al Partidului Liberal. În timp ce era îndepărtat din cabinet Churchill a petrecut o vreme la conacul său din Kent delectându-se cu pasiuni ca: pictura în ulei, zidăria și scrisul. Una peste alta, adora să picteze, petrecând o perioadă lungă de timp în sudul Franței unde desena peisaje în fiecare zi. A avut chiar și un pseudonim artistic, Charles Morin.

În noiembrie 1924, când a fost fondat Partidul Conservator, Churchill a obținut o funcție în cabinet, aceea de Cancelar al Tezaurului (ministru de finanțe). Dacă luăm în considerare faptul că deținuse o poziție ministerială din partea Partidului Liberal, cu numai câțiva ani înainte, putem spune că avusese loc o schimbare majoră în opțiunile sale politice. În această perioadă, susținea că statul avea nevoie de o forță pentru a se opune comunismului, acreditând ideea că această forță este reprezentată de Partidul Conservator căruia tocmai i se alăturase. Partidul Conservator era atunci în competiție dură cu Partidul Laburist, formațiune ce era puternic influențată de doctrina comunistă. Merită de menționat că funcția de Cancelar al Tezaurului avea o semnificație specială pentru Churchill. Nu numai că era considerată a doua poziție ministerială ca importanță după cea de prim-ministru ci și pentru că tatăl său deținuse această funcție. Se spune că atunci când a fost desemnat de primul-ministru să ocupe fotoliul de ministru a fost mișcat până la lacrimi.

Totuși, până în acel moment își construise cariera în domeniul militar, lipsindu-i experiența economică și financiară. După ce a preluat mandatul, s-a străduit să înțeleagă corect mecanismele economice, dar, din păcate, activitatea sa de ministru de finanțe nu s-a bucurat de reușită. La acea vreme, Regatul Unit suferea de pe urma recesiunii instaurate după Primul Război Mondial. Economia se afla la pământ;

◀ Churchill construind un zid. Zidăria era una din preocupările sale, construind cu propriile mâini ziduri de retenție pentru o grădină de zarzavaturi, o căsuță pentru copii, dispozitive acvatice și chiar o piscină.

▲ Chartwell House, reședința lui Churchill. A achiziționat acest conac cu sumele obținute din drepturile de autor pentru lucrarea istorică despre Primul Război Mondial, „Criza mondială" ("The World Crisis"), publicată în 1923. Era o clădire venerabilă, datând din epoca lui Henric al VII-lea. Se spune că atunci când a cumpărat-o era o adevărată ruină. După achiziționarea casei, în perioada când a pierdut alegerile a petrecut cea mai mare parte din timp, restaurând-o.

Omul-cheie

OLIVER CROMWELL

Churchill a fost o persoană ingenioasă, care nu s-a lăsat influențat prea mult de alți oameni, cu excepția tatălui său; totuși, simțea o mare admirație pentru personalitățile istorice din trecut, în special conducători puternici care se remarcaseră atât prin talent militar cât și prin abilități de politician. Dintre aceștia, în ochii lui Churchill, Cromwell părea un erou etern al Angliei.

Oliver Cromwell a fost conducătorul Revoluției Puritane, o revoltă împotriva monarhiei engleze, un personaj care a învins în două războaie civile în timp ce conducea un nou tip de armată și a guvernat Anglia în calitate de Lord Protector. După ce l-a executat în anul 1649 pe regele Carol I Stuart a fondat ceea ce s-a numit Commonwealth-ul englez. Multe dintre acțiunile sale nu s-au dovedit a fi ale unui adevărat „erou", dacă luăm în considerare faptul că a invadat Irlanda, poruncind măsuri represive împotriva civililor și comportându-se ca un dictator, prin urmare se pare că Churchill era fascinat numai de ambiția și abilitatea de a-și duce la îndeplinire planurile, prin care s-a făcut remarcat.

Cu toate acestea admirația pentru Cromwell era puțin copilărească. În timp ce era Prim Lord al Amiralității a fost surprins de regele George al V-lea în momentul în care dăduse dispoziție ca una din noile nave de război să fie botezată Cromwell. Regele i-ar fi spus „Nu poți denumi o navă de război după numele unuia care a executat un rege". Churchill nu s-a dat bătut, iar un an mai târziu se spune că ar fi sugerat același lucru. În cele din urmă acest nume nu a fost niciodată acceptat.

▲ Cromwell, care a îngenuncheat monarhia engleză (1599 – 1658), a creat un nou rang suprem în stat, acela de Lord Protector, pe care și l-a asumat.

existau peste un milion de șomeri, iar exporturile se derulau cu dificultate. Churchill, în calitate de ministru de finanțe, susținea necesitatea implementării unor reforme drastice pentru a remedia situația, astfel, a impus o politică monetară cel puțin criticabilă - reîntoarcerea la standardul aur pentru lira sterlină. S-a considerat că măsurile sale nu au venit în întâmpinarea nevoilor vremii. Standardizarea aur s-a aplicat pentru a întări lira sterlină, dar în realitate a provocat supraaprecierea a valutei britanice pe piața monetară, care a dus în cele din urmă la o încetinire majoră a exporturilor. Ca urmare a crescut rata inflației și s-a mărit numărul șomerilor, ceea ce a condus la nemulțumiri populare care s-au transformat într-o grevă generală ce a paralizat economia.

Marea Britanie a suferit o criză majoră datorită grevelor muncitorești.

Luându-și prea în serios convingerile de militar, Churchill a făcut greșeli semnificative în calitate de politician.

Mirajul furtunii

În anul 1929, când Partidul Conservator a pierdut alegerile, iar Partidul Laburist a preluat puterea, Churchill a devenit încă odată simplu membru al Parlamentului. Pentru o perioadă de zece ani de acum încolo se va afla în afara ariei guvernamentale. În general, atitudinea sa politică a fost destul de moderată, dar unele dintre măsurile pe care le-a adoptat au avut un caracter extrem, fiind promotorul unei poziții diferite față de oricare dintre pozițiile celorlalte partide. De exemplu, s-a opus acordării autonomiei Indiei, atitudine care i-a adus neîncrederea liberalilor și laburiștilor. A fost în dezacord și cu politica Partidului Conservator care sprijinea comerțul protecționist, propunând libertatea circulației mărfurilor. Cu toate acestea, Churchill, care făcuse multe greșeli politice în trecut, a devenit pe zi ce trecea un politician experimentat. Chiar dacă se afla în afara guvernului, vocea și comportamentul său au captat atenția opiniei publice. În momentul în care nazismul a prins rădăcini în Germania, Churchill, care se opunea ferm regimului național-socialist a făcut o declarație considerată ostilă la adresa Reich-ului. Ruptura creată în relațiile diplomatice dintre guvernul britanic și cel german a fost remediată prin politica de conciliatorism promovată ulterior. Opinia publică britanică s-a arătat scandalizată ca urmare a actelor arbitrare de agresiune ale Germaniei asupra altor state europene, sprijinind intrarea în guvern a lui Churchill.

În anul 1939, când a izbucnit războiul dintre forțele aliate engleze și franceze pe de o parte și Germania pe de altă parte, Churchill a fost desemnat Prim Lord al Amiralității exact în ziua începerii ostilităților. Deși primul-ministru Chamberlain era un adversar politic al lui Churchill, avea nevoie în guvern de experiența militară a acestuia. Churchill era numit pentru a doua oară Prim Lord al Amiralității. Din nefericire, operațiunea militară inițiată de el a eșuat și de această dată.

▲ Churchill pictând în ulei. Cândva studiase pictura cu un pictor profesionist. Conform spuselor maestrului său, talentul său artistic era remarcabil încât „putea să facă pictura să vibreze de viață".

▼ Churchill în fața biroului său de prim-ministru, aflat în Downing Street nr. 10. În cele din urmă a reușit să urce cea mai înaltă treaptă politică guvernamentală din Marea Britanie.

Luptând pentru un guvern de uniune națională

▲ Nave aliate aflate sub atacul submarinelor germane (U-Boats).

▼ Avionul de vânătoare tip Spitfire folosit de către Royal Air Force (Forțele Aeriene Britanice).

O încleştare solitară

ÎN LUNA MAI A ANULUI 1940, în momentul în care Churchill a devenit prim-ministru, Marea Britanie era marcată de una dintre cele mai ample crize din istoria sa. În acel timp, Regatul Unit, rămas de unul singur în teatrul de operațiuni, se confrunta cu o situație dificilă, deoarece Franța și celelalte țări aliate din Europa capitulaseră în fața armatei germane. Totuși, Churchill se încăpățâna puternic să continue lupta împotriva germanilor. Sub comanda lui, armata britanică s-a opus cu înverșunare atacurilor inamice.

În luna iulie 1940, s-au declanșat confruntări militare serioase între britanici și armatele germane; la început, armata germană se afla în fruntea ostilităților. Hitler, încrezător în forțele sale a ordonat să se înceapă pregătirile pentru o invazie terestră. Pe de altă parte, Churchill, credea cu fermitate că victoria va fi de partea britanicilor în bătăliile aeriene susținute de Royal Air Force. Dispunând de experiența acumulată în perioada Primului Război Mondial, Churchill a anticipat importanța și puterea conferite de avioane pe câmpul de luptă. Susținea că „armata britanică nu va fi capabilă niciodată să învingă armata germană inamică care deține vehicule de luptă foarte performante. Totuși, Regatul Unit este o țară insulară. Dacă vom reuși să păstrăm supremația aeriană, armata germană, a cărei flotă navală este inferioară celei britanice, va fi împiedicată să traverseze marea." (Canalul Mânecii). Churchill a ordonat să se acorde prioritate maximă creșterii producției de avioane de luptă. În plus, a dispus construirea unui scut radar de-a lungul țărmurilor Canalului Mânecii. Radarul constituia în acele vremuri cea mai avansată tehnologie, iar germanii încă nu aveau cunoștință de existența ei. Radarul a oferit posibilitatea flotei aeriene britanice să se opună cu succes avioanelor germane. Bătălia aeriană a durat aproximativ trei luni, iar la sfârșitul lui octombrie, Hitler, nefiind capabil să câștige supremația aeriană pe cerul britanic a fost nevoit să-și abandoneze strategia, iar riscul iminent al unei invazii terestre a armatei germane a fost îndepărtat.

Totuși, reușita în deținerea controlului asupra spațiului aerian nu însemna că toate riscurile unei invazii germane asupra Regatului Unit erau eliminate.

▼ Cuirasatul Prince of Wales. Churchill s-a îmbarcat pe aces vas ca să traverseze Atlanticul pentru a participa la prima întâlnire cu Roosevelt.

▶ Churchill (stânga) și președintele american Franklin Delano Roosevelt.

Tot în acea perioadă, s-au produs numeroase bătălii navale, în special în Oceanul Atlantic. La început, flota germană era incomparabil inferioară flotei britanice, dar odată cu implementarea programului de construire și lansare la apă în număr impresionant a submarinelor denumite generic „ U-Boat" au început atacurile asupra navelor comerciale engleze, în special asupra celor de aprovizionare. Pentru a reface escorta militară a navelor civile și comerciale britanice care fusese puternic afectată, Churchill a semnat o înțelegere cu Franklin Roosevelt, președintele Statelor Unite ale Americii. Churchill a obținut cincizeci de vechi vase de escortă anti-submarin din partea Statelor Unite, în schimbul permisiunii acordate americanilor de a utiliza o bază militară din Marea Caraibilor. Cu toate acestea era încă dificil pentru flota Regatului Unit să protejeze toate rutele maritime din cele șapte oceane ale Pământului.

În deșertul Africii, generalul Rommel, care conducea trupele expediționare germane (Afrika Corps), înainta către Egipt. Dacă Churchill pierdea Egiptul, urma ca rutele comerciale din Orientul Mijlociu, o regiune bogată în petrol, să fie complet pierdute. Churchill era nevoit să organizeze o apărare care să implice toate mijlocele de care mai dispunea. În acele condiții, a zburat urgent în Africa și l-a numit pe popularul general sir Montgomery în funcția de comandant militar al regiunii. Montgomery a reorganizat cu fermitate trupele coloniale britanice și a pornit împotriva lui Rommel.

DIN CULISE

CULISELE POLITICII BRITANICE

Regatul Unit dispunea de un sistem parlamentar democratic. Fiecare membru al Parlamentului aparținea unui partid, iar liderul celui mai important partid de pe scena politică își asuma conducerea guvernului.

În perioada în care Churchill era membru în Parlament, confruntarea politică se dădea între trei mari partide. În primul rând, Partidul Conservator care se distingea prin viziuni conservatoare și de cele mai multe ori reacționare, reprezentând membrii claselor dominante – aristocrați și moșieri. În al doilea rând, Partidul Liberal era o formațiune progresistă, reprezentând burghezia și clasa de mijloc. În al treilea rând, Partidul Laburist care era influențat de marxism, susținea că guvernul prin mijlocirea legilor trebuie să contribuie la propășirea muncitorilor și la o viață mai sigură pentru cetățeni.

Datorită faptului că era un aristocrat prin naștere, Churchill ar fi trebuit să fie mai apropiat de Partidul Conservator, dar ideologia pe care o împărtășea era similară cu cea a Partidului Liberal; de aceea, în realitate era poziționat undeva la mijloc între cele două partide. Totuși, după Revoluția Rusă, a luat o puternică atitudine împotriva marxismului și în cele din urmă a devenit un membru de bază al Partidului Conservator.

În perioada în care se declanșau războaie în Europa, se obișnuia ca diferite partide să se reunească la guvernare pentru a lua decizii comune în ceea ce privește acele conflicte externe, dar și în cazul războaielor civile și al revoluțiilor interne. Totuși, când crizele se domoleau, diferitele partide se reîntorceau la vechile practici politice promovându-și ideologiile și politicile, astfel, ca urmare a acestor practici, nu a existat nicio surpriză în momentul în care, la sfârșitul războiului, s-a trecut la dizolvarea guvernului britanic de uniune națională, iar diferitele partide au început din nou să activeze ca facțiuni opoziționiste. Așadar, guvernarea de uniune națională creată de Churchill s-a dizolvat.

▼ Istoria formării Adunării Naționale din Anglia datează din secolul al XIII-lea. Dispunerea în semicerc a membrilor acestuia a fost adoptată în multe alte țări.

Un punct de cotitură

Eliminând pericolele iminente, Churchill a fost din nou în măsură să se preocupe de întărirea relațiilor externe și constituirea unei coaliții anti-Axă. A solicitat Statelor Unite și Uniunii Sovietice, ambele state neutre, să se alăture Regatului Unit în lupta împotriva Germaniei și a aliaților acesteia. În mod special, a încercat să construiască o relație strânsă cu Statele Unite. Churchill a trimis președintelui Roosevelt numeroase epistole private. Roosevelt i-a răspuns la scrisori într-o manieră cordială și i-a pus la dispoziție, ca o contribuție personală, arme și materiale de război, fără a implica însă Statele Unite în conflict.

În cele din urmă, ambele state s-au implicat în alianță alături de Marea Britanie. Ironia sorții, declicul schimbării atitudinii americanilor și sovieticilor a fost declanșat tocmai de acțiunile germanilor și japonezilor. În vara anului 1941, Germania a invadat Uniunea Sovietică. În iarna aceluiași an, Japonia a atacat teritoriul Statelor Unite, scufundând flota americană staționată la Pearl Harbour. Ca urmare a acestor evenimente, Marea Britanie a reușit să închege o alianță puternică cu aceste două țări.

▼ Mareșalul britanic sir Montgomery. A fost cea mai reprezentativă figură militară a armatei britanice în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

▼ Forțele aliate debarcând pe o plajă în timpul Invaziei din Normandia.

Lumea după război

Sfârşitul războiului

SITUAȚIA RĂZBOIULUI ÎNCEPEA să se întoarcă în favoarea sa. Când Churchill a realizat că aliații aveau să învingă, a început să fie preocupat de politica postbelică. A devenit un fervent anticomunist; în consecință, era întotdeauna atent și preocupat în privința acțiunilor Uniunii Sovietice, care era unul din aliații din perioada războiului. Churchill a negociat cu Stalin, în încercarea de a împiedica armata sovietică să ocupe pe termen lung statele din vecinătatea Uniunii Sovietice, așa cum s-a petrecut în regiuni din Europa Răsăriteană, Peninsula Balcanică, Peninsula Scandinavică (statele baltice) și Orientul Mijlociu. A fost serios îngrijorat de expansiunea Blocului sovietic după război. De asemenea nu a permis desfășurarea de activități comuniste în regiunile din sfera de influență britanică. De exemplu, în momentul în care comunismul începuse să se propage pe scena politică din Grecia, țară care avusese relații strânse cu Regatul Unit înainte de război, Churchill a trimis trupe de intervenție și a înăbușit brutal mișcarea comunistă greacă. De asemenea, Churchill a sugerat Statelor Unite să trimită rapid armata pentru a ocupa Europa Răsăriteană înaintea Uniunii Sovietice; cu toate acestea, Roosevelt nu împărtășea aceleași opinii cu Churchill. Roosevelt nu-i înțelegea convingerile, iar Churchill nu a fost capabil să-l convingă.

Pe de altă parte, în mod surprinzător, Churchill a fost total indiferent în legătură cu soarta Extremului Orient. Imprudent, i-a menționat lui Chiang Kai-Shek că „Războiul din Asia nu este atât de important", provocând mânia liderului chinez. Churchill și-a concentrat mai mult atenția către India, nefiind interesat de țările Extremului Orient. În cadrul Conferinței de la Yalta, a adoptat poziția de ne-amestec în treburile interne ale Japoniei după război, în timp ce Stalin și Roosevelt au declanșat competiția pentru extinderea sferelor proprii de influență. Era o mare realizare pentru Churchill, faptul că a avut satisfacția de a fi în prima linie a transformărilor mondiale. Pe frontul politic intern, raporturile de forță privind politica postbelică din interiorul guvernului britanic începuseră deja să se schimbe dramatic, astfel încât Churchill a trebuit să demisioneze din funcția de prim-ministru. Partidul Conservator, al cărui membru era, a pierdut alegerile din iulie 1945. Guvernul de uniune națională a fost dizolvat, iar Partidul Laburist a preluat puterea. Cetățenii Marii Britanii, conștienți de sfârșitul războiului au conferit încrederea Partidului Laburist pentru a restabili cursul firesc al politicii interne, preferându-l unui partid care avusese un rol determinant în ducerea războiului și în politica internațională de alianțe care scosese țara din criză.

▲ Churchill ținându-și discursul în care a menționat termenul de „Cortina de Fier".

▲ Cei trei mari lideri aliați în cadrul Conferinței de la Yalta. De la stânga la dreapta: Churchill, Roosevelt și Stalin.

Cortina de Fier

Cu toate că era membru al unui partid de opoziție și fusese debarcat din funcția de șef al guvernului, rămăsese în continuare membru al Parlamentului și lider al Partidului Conservator. Principala sa preocupare în acel timp era să susțină prelegeri în locații distinse. Discursul „Eroul războiului" a avut parte de o primire călduroasă și entuziastă din partea audienței în fața căreia a fost ținut. Una dintre cele mai renumite apariții a avut loc în Fulton, statul Missouri, la invitația președintelui american Harry S. Truman, atunci când a ținut

▲ O femeie sărbătorind victoria în războicu o ghirlandă care înconjura o fotografie a lui Churchill.

discursul „Cortina de Fier", în care, a afirmat pentru prima dată că s-a instaurat „de la Stettin la Marea Baltică către Triest la Marea Adriatică, o cortină de fier care se coboară asupra continentului", cu referire la creșterea influenței lui Stalin în Europa Răsăriteană. A repetat aceste declarații, făcând apel la audiență vizavi de teama crescândă cauzată de puterea Uniunii Sovietice și de nevoia ca Statele Unite să coopereze cu Marea Britanie; ca răspuns, la scurtă vreme, Stalin a rupt tăcerea și l-a criticat public pe Churchill, acuzându-l de încercarea de provoca un nou război mondial.

În timp ce a vizitat Belgia și Elveția a conturat un plan detaliat al „Statelor Unite ale Europei", plan care a stat la baza înființării NATO și CE. Chiar dacă se instaurase o atmosferă pașnică între națiunile victorioase după război, Churchill, un anticomunist cu o viziune ascuțită asupra ordinii mondiale, presimțea noile tensiuni care aveau să se producă în viitorul foarte apropiat.

De altfel, Churchill a atacat dur politica Partidului Laburist. A criticat puternic guvernul britanic că a permis Indiei și Birmaniei să devină state independente. Conform spuselor sale, „un grup etnic se poate mândri numai atunci când cucerește alte grupuri etnice"; prin urmare, independența coloniilor înseamnă descompunerea gloriei Regatului Unit. Totuși, chiar în condițiile opoziției sale acerbe nu a reușit să stopeze procesul de obținere a independenței coloniilor britanice. Acest proces nu a avut loc doar în Marea Britanie ci și în Franța. Coloniile franceze Indochina și Algeria au declanșat lupte cu Franța pentru obținerea independenței. După al Doilea Război Mondial s-a propagat de-a lungul și de-a latul lumii o avalanșă de mișcări naționaliste.

▲ Gandhi în vizită în Anglia pentru a negocia independența Indiei.

CLIPE PERSONALE

EXPLOZIA MIȘCĂRILOR DE INDEPENDENȚĂ ÎN COLONIILE BRITANICE

State care au obținut independența între 1945 - 1950	
Noua Zeelandă	1947
Pakistan	1947
India	1947
Birmania	1948
Israel	1948
Între 1951 - 1954 Niciun stat (această perioadă a coincis cu al doilea guvern condus de Churchill)	
Între 1955 - 1960	
Sudan	1956
Malaezia	1957
Ghana	1957
Somalia	1960
Nigeria	1960
Cipru	1960
Între 1961 - 1965	
Kuweit	1961
Tanzania	1961
Sierra Leone	1961
Uganda	1962
Kenya	1963
Zambia	1964
Malawi	1964
Malta	1964
Gambia	1965
Insulele Maldive	1965

Marea Britanie era supranumită „țara unde soarele nu apune niciodată", însemnând că Regatul Unit deținea numeroase colonii în toată lumea și cel puțin una dintre acestea strălucea sub razele soarelui. În realitate, în momentul în care a izbucnit al Doilea Război Mondial, teritoriul Marii Britanii era extrem de întins. Cu toate acestea, Marea Britanie a întâmpinat dificultăți în războiul contra Germaniei. Guvernul a solicitat popoarelor din colonii, cooperare totală și sprijin, în schimb recurgând la promisiunea că le va fi acordată independența după război. În momentul în care războiul se apropia de sfârșit, a trebuit să reevalueze unele dintre aceste promisiuni pe care le făcuse sub presiunea evenimentelor.

De altminteri, chiar și fără aceste promisiuni era firesc ca popoarele care fuseseră supuse cuceririi în mod nejustificat să solicite statutul de independență. După război, odată cu creșterea mișcărilor naționale de auto-determinare, a devenit practică normală pentru aceste colonii să ridice armele și să lupte pentru independență prin mijloace proprii, bătălia pentru independență în Peninsula Malaya fiind renumită în acest sens. Astfel, din 1945 până la moartea lui Churchill Regatul Unit a pierdut multe colonii. În prezent, Marea Britanie deține 14 teritorii mici de peste mare ca Gibraltar, Insulele Falkland și Insulele Virgine Britanice.

▲ Drapelele diferitelor națiuni fluturând sub adierea vântului în fața clădirii Organizației Națiunilor Unite din New York. La început erau doar 51 de state, membre ale ONU, dar de la moartea lui Churchill, numărul acestora a crescut la 117.

Pentru Marea Britanie și pentru întreaga lume

O muncă acerbă la apusul vieții

ÎN LUNA OCTOMBRIE A ANULUI 1951, Churchill, care conducea cu fermitate Partidul Conservator a revenit la putere la venerabila vârstă de 77 de ani. În comparație cu perioada primei sale guvernări, o perioadă de război și condiții neobișnuite, a doua administrație, a reflectat cu prisosință politica sa. A redobândit puterea nu pentru că politica sa ar fi fost puternic susținută de popor, ci datorită faptului că, la acea vreme, existau puține diferențe majore între politica promovată de Partidul Conservator și Partidul Laburist. În mod normal, aceste formațiuni se aflau în opoziție una față de cealaltă, dar sub imperiul circumstanțelor păcii postbelice și a tensiunilor internaționale de după război, a unei deprecieri economice lente și a unui viitor nesigur, ambele formațiuni politice nu dovedeau o viziune clară asupra perioadei următoare. Se spune că, în ciuda promisiunilor sale din campania electorală că va adopta o politică anti-comunistă puternică, Churchill a urmat multe dintre politicile anterioare promovate de Partidul Laburist.

În această privință, Churchill a promovat o politică externă bazată pe dezvoltarea relațiilor diplomatice. Își propusese să organizeze o conferință pentru dezarmare, intitulată „Conferința la vârf", cu participarea liderilor statelor vestice și Uniunii Sovietice. În această perioadă a istoriei contemporane, cele două superputeri ale lumii concurau acerb în dezvoltarea armamentului nuclear. Dacă liderii Uniunii Sovietice și Statelor Unite nu reușeau să diminueze antagonismul și opoziția bipolară dintre țările și sistemele pe care le reprezentau, ignorând tratativele pe marginea controlului armamentului, în viitorul nu prea îndepărtat putea izbucni un devastator război nuclear.

În mai 1953, după moartea lui Stalin, relațiile tensionate dintre Vest și Est s-au ameliorat întrucâtva, luându-se în considerare chiar organizarea unei „Conferințe la vârf". Churchill a acționat rapid după moartea lui Stalin și s-a preocupat de pregătirile pentru organizarea conferinței internaționale, care a fost amânată pentru o perioadă din cauza unui atac cerebral neașteptat suferit de premierul britanic. După ce s-a recuperat, a vizitat Washingtonul, pentru a se întâlni cu Eisenhower, președintele Statelor Unite. Churchill și-a consumat întreaga energie pentru punerea în aplicare a planului său. Aceasta nu însemna că Churchill devenise un pacifist. În timp ce organiza „Conferința la vârf", a aprobat producția bombei cu hidrogen de către britanici. Ceea ce era cel mai important pentru el se dovedeau a fi „statele Regatului Unit". După pierderea multor colonii și confruntându-se cu criza financiară, în viziunea unor politicieni ca el, pentru ca Marea Britanie să-și păstreze statutul de „Mare Putere", menținerea raporturilor diplomatice externe constituia un ideal politic care necesita mult efort și preocupare.

▲ După sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, marile puteri ale lumii au pornit o cursă a înarmărilor nucleare care amenința chiar viitorul omenirii.

◄ Elisabeta a II-a, regina Marii Britanii.

▼ Prestigioasa lucrare a lui Churchill „Al Doilea Război Mondial" (șase volume).

▼ La funeraliile de stat organizate în cinstea sa, au participat o mulțime de oameni care, chiar dacă i-au fost adversari politici la un moment dat, au știut să-l aprecieze pe Winston Churchill la adevărata valoare.

Marele britanic

Spre sfârșitul vieții sale, Churchill a realizat multe proiecte memorabile. Nu a fost doar un politician versat, ci și un talentat scriitor. În anul 1953, cărții sale, „Al Doilea Război Mondial", i s-a decernat Premiul Nobel pentru Literatură. A scris numeroase volume, începând cu prima sa lucrare literară „Istoria armatei active de la Malakand", scrisă în 1898. De asemenea, multe dintre cărțile sale erau inspirate din realitate sau relatau momente trăite ca istorisirile despre război și diferite memorii; a scris și romane, dar și o biografie a tatălui său, Randolph.

Ultima sa lucrare literară „Istoria popoarelor vorbitoare de limbă engleză", descria istoria și tradițiile popoarelor anglo-saxone. Această carte și „Al Doilea Război Mondial" abordau genul epic. În același an, la încoronarea Elisabetei a II-a, regina i-a conferit titlul de „cavaler". De-a lungul unei jumătăți de secol, până în acea clipă, acesta a fost cel mai onorabil moment pentru loialul Churchill, cel care protejase Regatul Unit în momente grele, ca un conducător credincios monarhiei și poporului său. În anul 1954, cea de-a optzecea aniversare a zilei sale de naștere a fost sărbătorită într-un cadru festiv la Westminster Hall. Numeroși oameni din diferite partide politice s-au adunat la ceremonie pentru a-l felicita, numindu-l „părintele Parlamentului". Cam în acea perioadă va suferi mai multe atacuri cerebrale, având și alte probleme de sănătate. La început a încercat să ascundă starea în care se găsea, dar sănătatea sa era din ce în mai șubredă și nu a mai reușit să păstreze secretul asupra problemelor de sănătate. În cele din urmă întâmpina dificultăți chiar și la deplasare. În aprilie 1955, la sfatul mai multor apropiați, a renunțat fără tragere de inimă la funcția de prim-ministru. În acel moment cariera de lider politic a lui Churchill a apus.

Cu toate acestea, chiar după ultimele evenimente legate de starea de sănătate, și-a menținut poziția de membru al Camerei Comunelor, învingând cu partidul său la alegerile generale din 1959, an în care împlinise venerabila vârstă de 84 de ani. Ca urmare a realizărilor sale a fost supranumit „Marele Britanic". În această perioadă, poporul britanic simțea o adevărată mândrie doar pentru că bătrânul politician făcea act de prezență pe scena publică. În plus, în aprilie 1963, Congresul Statelor Unite ci-a acordat statutul de cetățean de onoare al SUA. Churchill, venerabilul politician, a devenit un „mare om" al emisferei occidentale. În ziua de 24 ianuarie 1965, la Londra, Churchill și-a dat ultima suflare, fiind regretat de o întreagă națiune. Au fost trimise condoleanțe de pe întreg cuprinsul lumii, fiind organizate funeralii naționale fastuoase de către guvernul britanic. Avea vârsta de 90 de ani. În mod paradoxal, era aceeași dată când tatăl său, Randolph, părăsise această lume.

„Am realizat multe lucruri, dar n-am fost capabil să duc nimic la bun sfârșit.", i-ar fi spus Churchill fiicei sale înainte de a muri. Pentru mai mult de jumătate de veac a trudit din greu pentru națiunea sa. Cu toate acestea, în ajunul morții sale, cele mai multe dintre coloniile britanice își căpătaseră independența statală, iar din uriașul Imperiu Britanic mai rămăsese doar o amintire. De asemenea, mulți oameni îi elogiau realizările, dar Churchill privea cu amărăciune și dezamăgire schimbările petrecute în țara sa.

CLIPE PERSONALE

PATIMA FUMATULUI

Pălăria de mătase și trabucul uriaș erau emblematice pentru înfățișarea lui Churchill. Odată se destăinuia astfel, „Trabucul este dragostea mea". Adora trabucurile provenite din Cuba și întotdeauna pufăia din trabuc fie că se afla în biroul său, pe linia frontului sau chiar în pat. Nu era preocupat să păstreze nicio etichetă atunci când fuma. Există o relatare în această privință: deși biroul primului-ministru din Londra se află la adresa Downing Street nr. 10, în perioada războiului, erau utilizate clădirile anexe ale reședinței primului-ministru, botezate „beciuri". Aceste anexe erau construite din beton masiv și localizate la peste 10 metri sub pământ. Exista o extrem de austeră încăpere pentru ședințe, în care primul-ministru avea instalat un fotoliu, postat chiar în fața șemineului. La fel cum făcea peste tot unde se afla, Churchill se delecta cu trabucurile sale, aruncându-le cu nonșalanță în spatele fotoliului pe care stătea, fără să-l intereseze unde aterizau chiștoacele. Probabil își imagina că aterizau în șemineu, dar erau rare cazurile în care un trabuc nimerea în foc. Din acest motiv, duhoarea provenită de la trabucuri era impregnată în pereții încăperii, iar un vas cu apă era ținut în permanență în apropierea șemineului, pentru a preveni un incendiu.

◂ Numele lui Churchill este utilizat ca marcă pentru a desemna trabucurile semi-lungi. Acestea sunt cunoscute ca „dimensiunea Churchill" pentru trabucuri, aparent acesta fiind tipul favorit de trabuc a lui Winston Churchill.

▴ Mormântul lui Winston Churchill.

▾ Catedrala Saint-Paul, unde au fost organizate funeraliile lui Churchill.

Rezistența absolută care a schimbat cursul celui de-al Doilea Război Mondial

Churchill era un vechi inamic al cancelarului Hitler. Cu excepția unei perioade scurte de timp, Churchill a criticat şi s-a opus politicii naziste. Pe impresionanta scenă a celui de-al Doilea Război Mondial, în calitate de lideri ai națiunilor lor, cele două personaje politice s-au confruntat direct şi fără cruțare. În vara anului 1940, Franța, aliata Marii Britanii, a capitulat după ce teritoriul național i-a fost invadat de armatele germane. Cam în aceeaşi perioadă, Italia s-a alăturat Germaniei, obligând Marea Britanie să „accepte" o izolare completă. Cu toate acestea, într-o perioadă în care se credea că Marea Britanie se va preda mai devreme sau mai târziu, Churchill a declarat rezistența absolută împotriva naziştilor. Astfel, Imperiul Britanic se confrunta cu o bătălie istorică pentru propria existență.

Un caracter remarcabil cu o antipatie vizibilă pentru Germania

CHURCHILL A DEVENIT CONȘTIENT de amenințarea nazistă încă din perioada de început a implicării sale în conducerea țării. Inițial, se părea că îl admiră pe Hitler pentru capacitatea sa de lider naționalist, care reușise să reconstruiască și să consolideze Germania după ce acest stat fusese aruncat în haos politic și economic la sfârșitul Primului Război Mondial. Totuși, în timp ce naziștii își consolidau puterea în Germania, Churchill a devenit din ce în ce mai precaut și suspicios vizavi de intențiile reale ale acestora. Reînarmarea Germaniei fusese restricționată prin tratatul de la Versaillessemnat după Primul Război Mondial, dar Hitler a invalidat acest tratat internațional și a demarat înarmarea țării sale. Churchill era extrem de îngrijorat de evoluția evenimentelor, declarând că „dacă le vom da înapoi armele, probabil își vor revendica teritoriile pierdute.".

Pe de altă parte, se părea că guvernul britanic subestima potențialul german de revigorare militară și nu acorda o atenție semnificativă programului acestora de reînarmare. Mai mult decât atât, unele personaje influente de pe scena publică britanică încercau o politică de împăciuire cu Germania pentru a evita un conflict nedorit. În cele din urmă, încurajată de atitudinea tolerantă a Marii Britanii, Germania a reușit rapid să-și crească și să-și consolideze puterea militară. Churchill a făcut apel la guvern pentru a întări forțele armate britanice pentru a putea fi pregătiți în eventualitatea unei amenințări germane, dar întreaga națiune suferea încă în urma efectelor crizei mondiale și niciun politician nu a acordat atenție apelului său. Chiar și printre cetățenii britanici obișnuiți apelul lui Churchill a fost primit cu foarte puțin entuziasm. Studenții din universitățile britanice organizau

▸ Soldați englezi în retragere de pe continentul european. În total, 330.000 de soldați aliați au fost extrași de pe plajele de la Dunkerque, iar circa 230.000 erau britanici. Totuși, mare parte din echipamentul de război, incluzând și puștile soldaților au fost părăsite în urmă.

▾ Churchill arătând cu mâna semnul „V de la victorie" în timp ce vizita marinarii îmbarcați pe o navă de război. Acest politician renumit, obișnuit cu realitățile militare, încuraja trupele, răniții și combatanții când vizita câmpurile de luptă.

în această perioadă demonstrații în sprijinul păcii, protestând împotriva oricărei națiuni care ar fi dorit să stârnească un război sub orice formă. Churchill a denunțat aceste manifestări, catalogându-le drept nerealiste și rușinoase.

Ținta batjocurii printre studenții din țara sa

Cursul evenimentelor pe scena internațională a dat câștig de cauză previziunilor lui Churchill. În 1936, a izbucnit Războiul Civil din Spania, iar trupele germane și italiene au intervenit, atacând civili nevinovați. În momentul în care, poporul britanic, în special intelectualitatea și studenții, au auzit despre acest incident, au protestat vehement, nascându-se astfel un puternic val de ostilitate împotriva ambilor invadatori. Numai atunci, când întreaga lume s-a arătat surprinsă de puterea crescândă a fascismului, Churchill era acolo pentru a reprezenta vocea opiniei publice. A fost unul dintre puținii politicieni care nu a arătat nici cel mai mic semn de ezitare împotriva regimului politic german.

Cu toate acestea, guvernul britanic nu și-a modificat politica. Neville Chamberlain, care devenise prim-ministru în anul 1937, promova o diplomație permisivă față de Germania, care dădea semne clare asupra intențiilor sale de a invada țările vecine. Chamberlain, împreună cu liderii Franței și Italiei a protestat împotriva Germaniei, în momentul în care acest stat a anexat Cehoslovacia cu ajutorul forței armate (în urma disputei privind Regiunea Sudetă), dar curând a consimțit această stare de lucruri în momentul în care Hitler a proferat amenințări voalate. Când s-a produs acest incident, majoritatea membrilor Parlamentului au salutat eforturile de pace ale primului-ministru, în timp ce numai Churchill a păstrat o tăcere apăsătoare, întorcându-și scârbit fața de la plenul adunării. Se spune că ar fi comentat: „Aș dori ca această îngăduință să nu conducă Imperiul Britanic spre dispariție". Când a făcut referire la „Imperiul Britanic" nu s-a gândit numai la Marea Britanie, ci la întregul Commonwealth, sistem care veghea la pacea întregii lumi. Această afirmație poate fi interpretată și astfel: atunci când Marea Britanie nu poate anticipa un pericol iminent și nu este capabilă să prevină lumea în consecință, se va dovedi că nu este decât o simplă țară a Europei. Între timp, popularitatea lui Churchill a început să crească constant, ca urmare a temerilor privind apropierea amenințării fasciste. În anul 1939, așa cum se aștepta, Hitler a invadat Polonia. Chamberlain, admițând eșecul politicii sale diplomatice care condusese la escaladarea evenimentelor, l-a invitat oficial pe Churchill să se alăture guvernului, iar curând după ce a demisionat i-a oferit acestuia funcția de prim-ministru.

Bătălia pentru Anglia

Prima chestiune cu care Churchill a fost nevoit să se confrunte în calitate de prim-ministru a fost cum să combată amenințarea germană care creștea văzând cu ochii. În discursul ținut în fața Parlamentului a declarat: „Aș vrea să răspund la o întrebare: Care este țelul nostru? Răspunsul este victoria. Victoria cu orice costuri sau sacrificii, victoria care va fi răsplata înfrângerii temerilor și a neliniștilor noastre, victoria pe care o vom obține indiferent cât va dura această aventură. Fără victorie, nu există o semnificație pentru a exista".

▲ Churchill testează focul unei mitraliere produsă în Anglia. Se mândrea cu Imperiul Britanic, cu puterea sa militară și forțele aeriene pe care le întărise.

▼ Arthur Neville Chamberlain a devenit prim-ministru al Angliei în anul 1937. A dus o politică de împăciuire în cadrul înțelegerilor sale cu Hitler, dar această politică se va dovedi falimentară.

Londra după ce a fost supusă bombardamentului în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

▲ Winston Churchill în timp ce inspecta un regiment al armatei.

În ciuda încurajărilor sale, armatele britanice și franceze au pierdut mai multe bătălii și au apucat să fie evacuate înainte ca Germania să lanseze un atac de represalii în zona unde se retrăseseră trupele aliate. Forțele britanice dislocate pe continentul european s-au retras către propriul teritoriu, grăbindu-se să traverseze Canalul Mânecii. Churchill a vizitat de mai multe teatrul de operațiuni din Franța, singurul aliat al Angliei, continuând să transmită mesaje de încurajare. Dar după numai o lună, Franța a capitulat în fața Germaniei. În acele momente, Anglia a rămas să se confrunte singură cu fascismul. Opinia publică internațională se aștepta ca Anglia să capituleze și să accepte o pace umilitoare cu Germania, așa cum se întâmplaseră lucrurile în cazul Franței. Dar răspunsul lui Churchill a fost clar. Acesta a declarat „Războiul Franței s-a terminat. Acum începe războiul Angliei".

Aceasta a însemnat o declarație absolută de rezistență. În toamnă, armata germană a început să atace teritoriul britanic. Adeseori, Churchill ieșea din oraș chiar în timpul raidurilor aeriene, încurajând cetățenii britanici să facă același lucru. A inspectat personal distrugerile provocate de atacurile cu bombe și de asemenea, a organizat numeroase întâlniri cu soldații britanici. Cu aceste ocazii, era văzut făcând cu mâna „semnul V" în fața audienței. „Semnul V", care este folosit în prezent pentru a desemna victoria, este caracteristic acelor vremuri. Churchill a născocit acest semn pentru a-i încuraja pe oameni, pentru ca aceștia să nu dea uitării țelul final. Adesea își înregistra discursurile la radio: „Vom lupta, cu orice preț, vom lupta, până victoria se va afla în mâinile noastre", „Credința în lunga și glorioasa noastră istorie se află în această bătălie", „Dacă Imperiul Britanic și Commonwealth-ul vor dura peste o mie de ani, oamenii vor spune încă «Aceasta a fost ora lor glorioasă». Discursurile au captat o uriașă audiență națională, iar suportul popular pe care se baza Churchill a depășit 88 de procente. Bătălia pentru Anglia a fost o lungă, grea și epuizantă perioadă care a afectat societatea britanică, dar, beneficiind de erorile fatale ale lui Hitler în strategia de război, Churchill a reușit, în final, să înfrângă trupele germane.

Fortăreața lumii libere

Ce l-a determinat pe Churchill să organizeze o astfel de rezistență absolută împotriva Germaniei?

În luna iunie a anului 1939, a declarat într-o conversație cu Joseph Kennedy, tatăl președintelui american J. F. Kennedy și ambasador al SUA în Anglia la acea vreme, care avea un punct de vedere progerman, apropiat politicii de împăciuire:

„Chiar dacă această bătălie sfârșește prin victoria părții germane, așa cum spuneți, voi lupta în continuare, oferindu-mi sufletul și trupul cu mare bucurie și onoare. Aș dori să vă întreb pe dumneavoastră și poporul din America dacă sunteți dispuși să primiți moștenirea istoriei britanice. Dar dacă inamicul nostru ne va cuceri teritoriul, ne puteți promite că focul libertății nu se va stinge? Fără aceste garanții, nu pot să mă sacrific în această bătălie".

În primul discurs ținut în calitate de prim-ministru, a declarat, de asemenea: „Nu am nimic de oferit în afară de sânge, trudă, lacrimi și sudoare". Și-a respectat cuvintele și declarațiile, sacrificându-și întreaga făptură pe altarul confruntării cu cea mai mare amenințare la acea vreme, regimul nazist din Germania, pătruns de idealul de a proteja omenirea și libertatea. Fără credința sa de nezdruncinat în libertate și fără atașamentul său uriaș față de națiunea britanică, deznodământul celui de-al Doilea Război Mondial ar fi putut fi total diferit.

▲ Soția lui Churchill, Clementine, și cele două fiice ale lor. Churchill agrea provocările și a fost auzit odată spunând că cea mai mare provocare și realizare a sa s-a produs atunci când i-a cerut mâna soției sale.

▼ În timp ce Anglia se afla în război, Churchill și-a riscat viața deseori pe linia frontului, pentru a vedea personal stadiul desfășurării luptelor.

UN SCOP JUST AL PRIMULUI-MINISTRU: DECLARAREA REZISTENȚEI ABSOLUTE

Bătălia pentru Anglia s-a transformat în victoria Marii Britanii, rezultatul unei operațiuni de rezistență absolută în fața invadatorului. Totuși, se prevedea încă de la început victoria asupra germanilor? Presupunând că Germania câștiga războiul, Marea Britanie suferea condițiile unei capitulări amare și era supusă distrugerii în aceeași măsură ca și Franța. Înfrângerea Angliei însemna, de asemenea, ocupația germană asupra întregii Europe. Într-o scrisoare către președintele american Roosevelt, Churchill scria: „Dacă noi ne vom preda, înseamnă că îi vom oferi lui Hitler dreptul de a cuceri întreaga lume". Existau câteva voci, care considerau declararea de către Churchill a rezistenței absolute un act necugetat și ilogic. De exemplu, Joseph Kennedy era de părere că Marea Britanie va pierde cu siguranță acest război cu Germania înainte de a izbucni o conflagrație la nivel mondial. Deci care este motivul pentru care Churchill a luat o asemenea decizie îndrăzneață și periculoasă de unul singur? Presupunând că se considera personal obligat să servească drept redută a forțelor antifasciste, totuși nu era un act necugetat ca un lider național să angreneze în conflict soarta unei națiuni întregi pentru a-și satisface propria ideologie? Dacă este să spunem lucrurilor pe nume, a luat o astfel de decizie fără să aibă o strategie militară practică?

Royal Air Force și Luftwaffe

În mare măsură, se consideră că factorul decisiv al victoriei britanice în al Doilea Război Mondial rezidă din schimbarea tacticii aviației germane (Luftwafe) pe care Hitler a dispus-o - care până în acel moment ataca exclusiv facilitățile și aeronavele Royal Air Force - ordonând ulterior bombardarea Londrei. Fără această răsturnare de situație - care se va dovedi pe urmă ca fiind cea mai gravă eroare a lui Hitler - Royal Air Force puteau fi distruse complet. În mod evident, când această bătălie a început, forțele aeriene germane erau superioare celor britanice, având în componență 2.500 de avioane de vânătoare de toate tipurile, în timp ce britanicii erau dotați cu numai 1.000 de aeronave. Cu toate acestea, numărul avioanelor de vânătoare din dotarea Royal Air Force excludea bombardierele și avioanele de recunoaștere. Deci, în realitate, diferența era considerabil mult mai redusă. În ceea ce privește aprovizionarea flotelor aeriene, în Germania, numărul avioanelor fabricate între 1940 -1941 s-a ridicat la 22.000, în timp ce în Marea Britanie, au fost produse 35.000 de aeronave. Dacă războiul ar fi durat mai mult, exista posibilitatea ca englezii să posede în final o aviație mult mai puternică decât Luftwafe - forțele aeriene germane. În plus, bătăliile aeriene s-au purtat în cea mai mare parte pe cerul britanic deasupra teritoriului național. Ceea ce însemna că pentru un pilot britanic, în momentul în care avionul său era doborât, putea să se parașuteze nestingherit și să continue să lupte în următoarea bătălie aeriană, în timp ce un pilot german, în momentul în care ateriza pe solul britanic, devenea ostatic și era scos din luptă pentru totdeauna. Schimbarea de tactică pe care Hitler a efectuat-o – instituirea bombardamentului asupra Londrei – a fost cu siguranță cea mai gravă eroare militară pe care a făcut-o. Luând în considerație toate aceste aspecte, nu există certitudinea că trupele germane ar fi putut să înfrângă forțele aeriene britanice, chiar dacă nu ar fi intervenit nicio modificare în cadrul operațiunilor militare.

▲ Marina germană sabordându-și navele de război în urma unei urmăriri navale încheiate printr-o împresurare reușită de vasele britanice. Efectivul flotei germane se ridica la o treime din efectivul flotei britanice.

Canalul Mânecii – o fortăreață acvatică

Să presupunem că Royal Air Force ar fi ieșit înfrântă din bătălia pentru Anglia; chiar în această situație, nu putem avea certitudinea că trupele germane ar fi putut invada și ocupa insulele britanice, deoarece Royal Navy (Marina Britanică) era poziționată de-a lungul țărmurilor. Hitler, care se născuse în regiunea alpină, era pus în situația de a nu cunoaște în profunzime caracterul zonelor maritime, risipindu-și astfel resursele în crearea și dotarea armatelor terestre și aviației militare, neglijând importanța conferită de o flotă navală puternică. Într-o țară ca Germania, dispunând de o ieșire nesemnificativă la Marea Baltică comparativ cu suprafața teritorială totală, importanța unei flote maritime a fost în mod cert neglijată, iar, cu excepția flotilei de submarine (U-Boats), abia dacă s-a dispus construirea de nave de luptă și de transport maritim. Ceea ce este semnificativ de menționat este faptul că navele de luptă, spre deosebire de tancuri și avioane de vânătoare, necesită o perioadă lungă de construire. Peste toate aceste dificultăți se adăuga faptul că Marea Mânecii avea adâncimi considerabile, fiind străbătută și de curenți rapizi care îngreunau navigația. Chiar dacă prezenta o lățime îngustă de numai 30 km (între Franța și Anglia), nu exista nicio posibilitate de a traversa decât cu o navă. Se credea că trupele germane considerau traversarea canalului o cale facilă pentru tancurile și amfibiile lor, dar această idee bineînțeles nu putea să aibă și nici nu a avut sorți de izbândă.

Presupunând că germanii, beneficiind de o strategie miraculoasă, ar fi avut succes în debarcarea pe teritoriul britanic, e greu de crezut că din această acțiune nu ar fi rezultat imense pierderi în rândul soldaților invadatori.

Cu siguranță, Churchill a avut în vedere toți acești factori, în momentul în care a luat o astfel de decizie. Nu a fost ghidat doar de romantism și eroism desuete atunci când a predicat doctrina rezistenței absolute, ci mai degrabă s-a bazat pe calm, gândire logică și simț practic, luând în calcul posibilitatea unei victorii finale britanice. Victoria Angliei nu s-a ivit dintr-un concurs de coincidențe și noroc, dar nici nu a fost un rezultat așteptat. A fost rezultatul unor eforturi uriașe și al unei strategii militare desăvârșite, rod al unei minți limpezi; victoria a fost sărbătorită de toți cei care l-au susținut pe Churchill, cetățeni și soldați britanici deopotrivă, care au luptat din greu, susținuți de un spirit luminat pe toată perioada războiului.

Prieteni şi duşmani

Winston Churchill era caracterizat printr-o voinţă de fier. Dădea dovadă de încăpăţânare şi întotdeauna îşi susţinea opiniile când se punea în discuţie binele ţării sale. Inamicii Marii Britanii erau inamicii lui Churchill, iar prietenii ţării sale erau consideraţi şi prietenii săi.
Convingerile sale politice erau considerate ca fiind conservatoare; cu toate acestea, poseda un puternic spirit de iniţiativă demonstrat în multe etape ale carierei politice, care a creat numeroase obstacole în calea realizărilor şi viziunii sale. Existau mai mulţi membri ai societăţii academice britanice care îi împărtăşeau opiniile, dar în acelaşi timp erau mulţi intelectuali care exprimau critici acerbe la adresa ideilor sale.

Un prieten de conjunctură care se opunea imperialismului Marii Britanii și care avea o antipatie nedisimulată legată de Imperiul Britanic

Franklin D. Roosevelt (1882-1945)

Franklin D. Roosevelt, născut în anul 1882 într-o familie ilustră, era cu opt ani mai tânăr decât Winston Churchill. Era un avocat care își propusese să devină politician în ciuda problemelor de sănătate cauzate de o paralizie permanentă de care suferea încă de când era copil.

În anul 1933, a fost ales ca cel de-al treizeci și doilea președinte al Statelor Unite ale Americii, după ce deținuse funcții politice remarcabile, printre care cea de secretar adjunct al Departamentului Marinei și cea de guvernator al statului New York.

În aparență, Franklin D. Roosevelt și Winston Churchill erau prieteni apropiați. Numărul total al scrisorilor, pe care le-au schimbat în perioada războiului s-a ridicat la peste 1.000, aceasta însemnând că își trimiteau în aproape fiecare zi câte o scrisoare. Totuși, modul de gândire și, în oarecare măsură, vederile lor politice erau complet diferite. În consecință, ceea ce părea pentru mulți analiști politici o situație în care două personaje se găseau pe aceeași baricadă, era în realitate o stare de fapt în care cei doi se aflau de multe ori pe poziții divergente vizibile.

Spre exemplu, în cadrul Conferinței Atlantice, în perioada în care a avut loc prima lor întâlnire, Roosevelt împărtășea vehemența cu care Churchill trata politica de expansiune a Germaniei; în schimb și-a făcut cunoscută opoziția clară față de politica colonială a Marii Britanii, corelând-o cu fascismul.

După aceste evenimente, animozitățile au continuat în spatele scenei. În momentul în care Churchill, în cadrul altei conferințe a declarat că Imperiul Britanic intenționează să-și mențină toate coloniile chiar și după sfârșitul celei de-a doua conflagrații mondiale, Roosevelt a inițiat în secret sprijinirea mișcării de independență a Indiei și a pledat deschis pentru realipirea Hong Kong-ului la teritoriul Chinei.

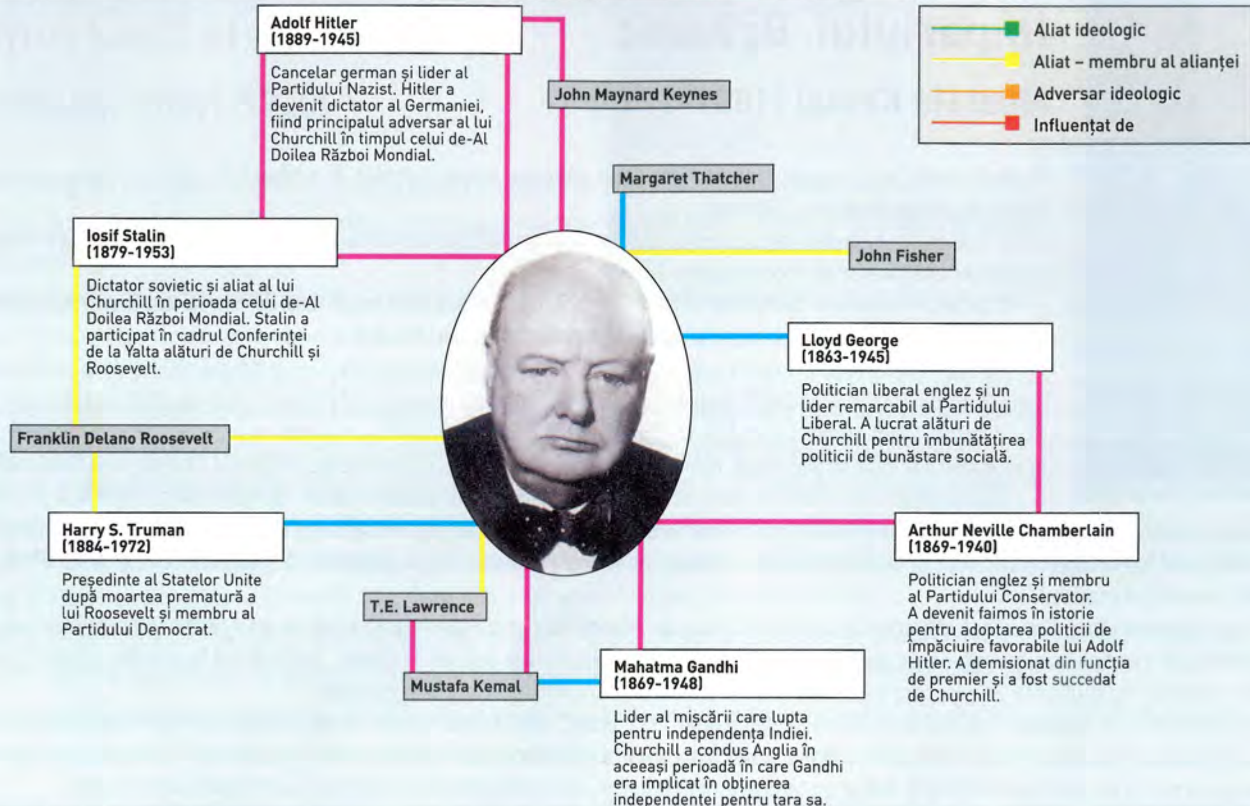
În plan militar, Churchill a insistat pentru declanșarea unei invazii a teritoriilor ocupate de Germania dinspre Marea Mediterană. Pe de altă parte, în contradicție cu opinia exprimată de Churchill, Roosevelt a insistat ca forțele aliate să pornească o invazie terestră din nordul Franței. În final, președintele american a avut câștig de cauză.

Roosevelt desconsidera gândirea conservatoare a lui Churchill. A ignorat intenționat sfatul dat de Churchill cu privire la Stalin și s-a purtat prietenește cu dictatorul sovietic în timpul desfășurării Conferinței de la Teheran din anul 1943.

În luna aprilie a anului 1945, imediat după capitularea necondiționată a Germaniei în fața Puterilor Aliate, în momentul în care Churchill a fost informat de moartea lui Roosevelt, acesta a ținut un discurs public pentru a deplânge stingerea din viață a aliatului său din război.

Franklin Roosevelt a ajutat America să-și revină după cea mai mare recesiune economică din istorie prin politica Noii Orientări (New Deal) și și-a asumat decizia de a implica SUA în al Doilea Război Mondial de partea Marii Britanii și a Franței. Roosevelt, care a jucat un rol decisiv în modelarea poziției țării sale în era postbelică și a contribuit la crearea unei noi ordini mondiale postbelice, a murit în ziua de 12 aprilie 1945, în urma unei hemoragii cerebrale. Acest eveniment nefericit se petrecea cu doar puțină vreme înaintea încheierii celui de-al Doilea Război Mondial.

REȚEAUA DE LEGĂTURI PERSONALE

▲ Personajele din casetele gri sunt prezentate pe larg în paginile următoare.

Un om de știință remarcabil specializat în studiile economice moderne care s-a împotrivit Sistemului Monetar de Standardizare cu Aur (Gold Standard Monetary System)

John Maynard Keynes (1883-1946)

John Maynard Keynes a scris o carte care s-a numit „Consecințele economice ale păcii" în perioada în care sir Winston Churchill, în calitate de ministru de finanțe (cancelar al tezaurului), a restabilit sistemul monetar de standardizare cu aur. Această lucrare a criticat măsurile și practicile impuse de Churchill economiei britanice și politicii monetare, fiind redactată în spiritul critic al cărților anterioare.

Keynes s-a născut în anul 1883 în localitatea Cambridge, ca fiu al unui profesor de economie de la Universitatea Cambridge din Anglia. După obținerea licenței în științe economice la Universitatea Cambridge, a devenit funcționar public, dar a considerat repede această poziție drept plictisitoare și a decis să urmeze cariera de lector în cadrul Universității Cambridge.

Ca bărbat, Keynes poseda caracteristici similare extraordinare cu Churchill. După ce și-a dat examenul pentru ocuparea postului de funcționar public, a observat că a primit un calificativ slab la testul de economie, fapt ce l-a determinat să conteste capacitatea examinatorilor săi, acuzându-i că nu dețin nici măcar cunoștințe elementare despre economie. Când a participat în cadrul corpului de experți la Conferința de Pace de la Versailles și a realizat că discuțiile din cadrul conferinței nu coincid cu ideile sale, s-a ridicat brusc de pe scaun, a părăsit lucrările conferinței și s-a întors în țara sa. O astfel de încăpățânare și de tenacitate era similară comportamentului lui Churchill. În momentul în care întreaga lume era îngenuncheată sub efectele Marii Crize, Keynes a propus un plan economic care, la acea vreme, părea de neînțeles: propunea ca în momentul în care economia și piețele sunt afectate de recesiune și sectorul privat este timorat pentru a face investiții, guvernele să-și asume intervenția pentru a menține motoarele economiei în funcțiune. Noțiunile sale păreau revoluționare, îndepărtându-se de tradițiile economice ale vremii, iar teoria pe care o lansase a fost considerată erezie.

Cu toate acestea, teoriile sale au avut un impact major pe celălalt țărm al oceanului, influențând Politica Noii Orientări promovată de președintele american Roosevelt. De atunci, în mod special după al Doilea Război Mondial, teoriile sale au început să fie acceptate, devenind parte integrantă a economiei mondiale.

Keynes a decedat în urma unui infarct miocardic la vârsta de 62 de ani, în ziua de 21 aprilie a anului 1946.

Eroul național al turcilor care s-a împotrivit Imperiului Britanic

Mustafa Kemal (1881-1938)

Mustafa Kemal era supranumit „Atatürk", sau părintele tuturor turcilor. S-a născut în Salonic, Grecia, care la acea vreme aparținea Imperiului Otoman.

A fost un om cu vederi largi care s-a alăturat unei grupări politice denumite Junii Turci. Principalul obiectiv al acelei grupări era să determine modernizarea Turciei.

A jucat un rol activ în calitate de ofițer în armată. După prăbușirea Imperiului Otoman a fost desemnat primul președinte al Republicii Turcia. A murit în anul 1938 la vârsta de doar 57 de ani.

Kemal l-a întâlnit pe Churchill în două rânduri. Prima dată întâlnirea a avut loc în timpul bătăliei de la Galipoli, în perioada Primului Război Mondial în timp ce servea în calitate de comandant al armatei turce din zonă. În luna mai a anului 1915, Kemal a fost numit comandant de divizie, șef al trupelor turcești care aveau misiunea de a proteja golful Galipoli, în momentul în care forțele aliate, formate în special din britanici și francezi au declanșat Operațiunea Dardanele.

În calitate de comandant de front a continuat să-și manifeste abilitățile unice; tactica sa de a construi și de a menține linii defensive puternice a prevenit înaintarea adversarilor săi în interiorul țării sale. Aliații au fost nevoiți să-și retragă armatele, iar faima lui Kemal s-a răspândit rapid în întreaga Turcie. În plus, datorită victoriilor obținute de Kemal, Churchill a fost obligat să demisioneze din funcția de Prim Lord al Amiralității (ministru al marinei).

După aceste evenimente, Kemal s-a alăturat campaniilor militare din Munții Caucaz și Palestina. În acele locuri a reușit să ridice moralul armatei turce, încercând să mențină linia frontului, care aproape se prăbușise. În ciuda eforturilor depuse de Kemal, Turcia a fost în cele din urmă înfrântă, fiind obligată să semneze Tratatul de la Sevres, care a impus statului otoman condiții umilitoare și dezavantajoase.

Al doilea prilej în care Churchill l-a întâlnit pe Kemal a fost în anul 1922, atunci când Kemal a decis să nu accepte condițiile Tratatului de la Sevres și a lansat un contraatac asupra forțelor aliate de ocupație. Churchill, care era secretar de stat pentru colonii (ministru pentru colonii) la acea vreme a insistat ca guvernul să adopte o poziție fermă. Având un temperament puternic, era partizanul declanșării unui alt război contra Turciei.

În final, Kemal nu a dorit să-l provoace mai mult decât atât pe Churchill și a ordonat armatei sale să stopeze înaintarea. Din păcate, atitudinea marțială a lui Churchill a displăcut cetățenilor britanici, situație care a condus la disoluția coaliției guvernamentale dintre partidul conservator și partidul liberal.

Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de Kemal, fie direct sau indirect, Churchill a fost înfrânt în două rânduri.

Prins într-o dilemă în calitate de atașat diplomatic în Orientul Mijlociu

Thomas Edward Lawrence (1888-1935)

Thomas Edward Lawrence, care va deveni mai târziu foarte cunoscut datorită succesului de care s-a bucurat pelicula „Lawrence al Arabiei", a fost pasionat și interesat de misterul Orientului Mijlociu încă de pe vremea studenției.

După ce și-a finalizat studiile în arheologie la Universitatea Oxford, a participat la o excavație arheologică în Orientul Mijlociu, în calitate de cercetător trimis de British Museum.

După izbucnirea Primului Război Mondial, s-a înrolat temporar ofițer al armatei britanice și s-a alăturat trupelor neregulate arabe comandate de emirul Faisal. Operațiunile intense de gherilă pe care le-au desfășurat în deșertul Arabiei au cauzat masive pierderi armatei otomane.

După încheierea Primului Război Mondial, Lawrence a îmbrăcat hainele civile; Churchill, care deținea funcția de secretar de stat pentru colonii (ministru al coloniilor), și-a manifestat o mare apreciere pentru cariera lui Lawrence și l-a invitat să lucreze în cadrul Biroului Colonial (Ministerul Coloniilor) în calitate de consilier.

Dând curs propunerii lui Churchill, în perioada în care se încerca găsirea unei soluții pentru Orientul Mijlociu, s-a alăturat celor care lucrau pentru emirul Faisal și pentru fratele său Abdullah și a participat ca membru al delegației liderilor arabi în cadrul conferinței organizate la Cairo, care a încercat să tranșeze chestiunea Orientului Mijlociu.

Părintele cuirasatului modern, botezat astfel de Primul Lord al Amiralității

John Fisher (1841-1920)

HMS Dreadnought a fost construit în 1906, pe baza sugestiilor făcute de John Fisher, care deținea funcția de Prim Lord al Mării (comandant al Marinei Militare) și dispunea de comanda operațională totală asupra Flotei Regale Britanice (British Royal Navy).

Conceptul după care a fost construit HMS Dreadnought se baza pe eliminarea și schimbarea completă a soluțiilor existente în proiectarea și realizarea de nave de luptă. A servit ca prototip de bază pentru toate cuirasatele moderne.

Nava era căptușită cu o armură puternică de protecție și era dotată cu un sistem de propulsie îmbunătățit, ceea ce-i conferea o viteză sporită. Dispunerea tunurilor navale pe toată lungimea vasului, de o parte și de alta, a dus la perfecționarea puterii de foc, în special împotriva inamicilor poziționați pe oricare parte a navei.

Fisher s-a născut în anul 1841 în insulele Ceylon (azi Sri Lanka). A participat la Războiul din Crimeea ca ofițer al Marinei Regale și a servit ca Prim Lord al Mării (First Sea Lord), având comanda operațională a Royal Navy (Marinei Regale). Fisher s-a retras din funcția de First Sea Lord în anul 1910. Cu toate acestea, a fost rechemat în serviciu pentru a ocupa din nou funcția de Prim Lord al Mării de către Winston Churchill, First Lord of the Admiralty (ministrul Marinei Militare).

Relațiile dintre Fisher și Churchill erau dintre cele mai cordiale, fiind buni prieteni, iar în ceea ce privea chestiunile legate de marină, primul a fost ca un mentor pentru cel de-al doilea. Cu toate acestea, relația lor s-a deteriorat complet după Operațiunea Dardanele.

Drept consecință, a pierdut sprijinul lui Churchill și a fost obligat să demisioneze în luna mai a anului 1915. Ulterior, s-a retras din prim planul scenei publice și a murit în anul 1920.

„Doamna de Fier" care a redat mândria Marii Britanii

Margaret Thatcher (1925-)

Thatcher a fost prima femeie prim-ministru din istoria Marii Britanii; a fost un lider cu o voință de fier.

Thatcher s-a născut ca fiică a primarului din Grantham, un oraș din centrul Angliei. A manifestat o puternică atracție pentru politică încă de când era studentă la universitate. În 1959, a câștigat pentru prima dată un fotoliu în Parlament, ca membru al Partidului Conservator. În anul 1979, în perioada Războiului Rece a devenit prim-ministru al Marii Britanii.

După ce și-a asumat poziția de prim-ministru, s-a remarcat ca o continuatoare a ideologiei conservatoare promovate de Churchill. La acea vreme, Marea Britanie era afectată de numeroase dificultăți interne, demonstrând astfel un interes scăzut în a-și asuma un rol central pe scena politică internațională. În aceste condiții guvernul britanic nu intenționa să se implice în disputele internaționale; ultima dată când Marea Britanie trimisese trupe în afara teritoriului național se petrecuse în anul 1956, în timpul Crizei Canalului de Suez.

Totuși, Thatcher s-a implicat în schimbarea acestei situații, intervenind activ în diferite dispute internaționale cum a fost războiul dintre Iran și Irak.

În anul 1982, în perioada Războiului pentru Insulele Falkland – conflict care a reprezentat piatra de temelie a abilității sale de lider politic – Marea Britanie și-a demonstrat forța militară, obținând o mare victorie împotriva Argentinei. A fost un act suprem care a reamintit omenirii că marele Imperiu Britanic deținuse odată supremația în lume. Conflictul a constituit un moment crucial pentru poporul britanic care și-a recâștigat onoarea națională. Thatcher a luptat pentru Marea Britanie și pentru onoarea cetățenilor britanici, așa cum acționase și Churchill în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

După această victorie istorică, Thatcher s-a bucurat de o susținere națională extraordinară și a reușit să-și mențină poziția politică pentru o perioadă de 11 ani.

Moştenirea lui Churchill – în spiritul dialogului şi al unităţii

După moartea lui Churchill, criza provocată de Războiul Rece a degenerat rapid, iar istoria umanităţii a intrat într-o eră a terorii aflată sub ameninţarea armelor de distrugere în masă (armelor nucleare). Liderii statelor căutau să identifice soluţii pentru promovarea unui dialog mutual, încercând să oprească, fiecare sau împreună, escaladarea oricărei acţiuni fatale de natură conflictuală. În momentul în care această perioadă se apropia de un sfârşit inevitabil, noua ordine mondială a căpătat speranţa unei înfrângeri a vechii lumi aflate sub auspiciile Războiului Rece. Vremea antagonismelor şi a blocurilor ideologice divergente se apropia de final, iar Europa păşea către unitate. Cu toate acestea existau state şi regiuni care sufereau de pe urma războaielor continue şi a conflictelor îngheţate.

Summit-ul internaţional (conferinţa internaţională) – care avea ca scop să diminueze probabilitatea izbucnirii unui război.

La sfârşitul carierei sale de prim-ministru, Churchill plănuia să organizeze un summit internațional la care să participe șefii de stat și guvern din statele Europei Răsăritene și Occidentale. Unii au criticat această idee, acuzându-l pe liderul britanic că se comportă ca un actor unic pe scena politică internațională, dar se părea că acesta dorea sincer să realizeze apropierea dintre lumea occidentală și cea răsăriteană. Summit-ul nu a avut totuși loc în perioada carierei sale politice, dar această idee și dezbaterea pe care a provocat-o a fost susținută de guvernele care s-au succedat guvernării lui Churchill. Primul summit internațional a fost ținut în luna iulie a anului 1955 în orașul Geneva, cu participarea miniștrilor de externe din patru state: Marea Britanie, Franța, Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică. Aceștia au negociat restabilirea unui program de dezarmare, sub supravegherea ONU, program care se blocase în urma consecințelor Războiului Coreean. Ca rezultat a fost înființat Comitetul Celor Zece Națiuni pentru Dezarmare care și-a stabilit sediul la Geneva, în Elveția, dar această organizație și-a schimbat denumirea de-a lungul timpului în Comitetul Celor Optsprezece Națiuni pentru Dezarmare și în final Conferința Comitetului pentru Dezarmare în momentul în care a fost extinsă componența lui, fiind integrate și alte state. În prezent are 65 de membri reprezentând toate regiunile din lume.

Principalul scop al acestei conferințe a fost să determine reducerea arsenalului de arme de distrugere în masă cum ar fi armamentul nuclear, armele bilogice și chimice. În special, armele nucleare sunt cunoscute pentru puterea uriașă de distrugere, reliefată de testele cu rachete balistice intercontinentale și împotriva cărora nu există scut defensiv. Odată cu posesia de arme de distrugere în masă atât de către statele vestice cât și de cele estice, întreaga omenire a intrat într-o eră a fricii permanente de o eventuală extincție. Un moment de ezitare în procesul defensiv și de dezarmare poate duce la o anihilare instantanee nu numai a statelor aflate în conflict, dar și a întregii lumi.

În această atmosferă de criză, atât Estul cât și Vestu au demarat o competiție intensă în dezvoltarea programelor de sateliți spioni pentru a detecta eventualele atacuri nucleare lansate de partea adversă, dar și în punerea la punct a unor rachete

▾ Racheta ASAT, construită de Statele Unite pentru a doborî sateliții inamici. După retragerea lui Churchill de pe scena politică, Marea Britanie și SUA se vor alia împotriva Uniunii Sovietice în ceea ce s-a numit perioada Războiului Rece. Războiul Rece a condus la o cursă a înarmărilor între cele mai mari puteri ale lumii, fapt ce a dus la dezvoltarea unor arme cum a fost racheta ASAT.

Formula lui Churchill „Cortina de Fier" a devenit consacrată după retragerea sa de pe scena politică, în momentul în care, în anul 1961, s-a demarat construcția Zidului Berlinului, care a simbolizat separarea Blocului Răsăritean de Blocul Occidental.

Dacă reușim să privim mai adânc în trecutul nostru, putem să privim dincolo de viitorul care ne așteaptă

care să distrugă sateliții spioni ai inamicilor pentru a preveni culegerea de informații militare și desfășurarea de activități de spionaj pe teritoriul propriu.

Armele biologice posedă de asemenea o putere distructivă enormă care egalează forța armelor nucleare, în funcție de metodele de utilizare. Cel mai terifiant aspect legat de armele biologice în comparație cu armele nucleare este că sunt relativ ușor de produs și transportat. În perioada Războiului Rece, nu numai superputerile, dar și state de mici dimensiuni au deținut în arsenalul propriu arme biologice și chimice pentru a-și afirma superioritatea asupra altor țări. A fost o vreme în care chiar și un conflict de mică amploare putea conduce la distrugerea întregii omeniri.

Desfășurarea acestui summit era una dintre puținele soluții pentru salvarea întregii planete de proliferarea armelor de distrugere în masă. Tratatele încheiate, care sunt încă în vigoare și astăzi, cum ar fi Tratatul pentru Interzicerea Parțială a Testelor Nucleare (Partial Test Ban Treaty), Tratatul de Ne-Proliferare Nucleară, Convenția pentru Interzicerea Dezvoltării, Producției și Stocării Armelor Bacteriologice (Biologice) precum și Distrugerea acestora și Tratatul de Interzicere Completă a Testelor Nucleare (The Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty), au fost puse în discuție și ratificate în cadrul acestei conferințe. Aceste tratate nu interziceau posesia armelor nucleare sau nu preveneau declanșarea unui război, prin urmare efectele erau limitate. Totuși, datorită abordării realiste, summit-ul a evitat pur și simplu disputele verbale la nivel teoretic și a produs rezultate tangibile. În perioada recentă s-a dezvoltat o competiție non-militară de cucerire a spațiului, în ciuda diferitelor obstacole ivite.

Conferința pentru care a pledat Churchill a avut efecte chiar și după sfârșitul erei Războiului Rece, conducând la controlul și limitarea cursei înarmărilor în întreaga lume.

▼ Prin politica promovată de Churchill de reducere a arsenalelor militare s-a creat ecoul unei campanii continue pentru diminuarea numărului armelor nucleare din lume.

Unificarea națiunilor europene

După al Doilea Război Mondial, Churchill a făcut apel la necesitatea reformării comunității democrate occidentale, luând în calcul posibilitatea unificării în viitor a națiunilor europene. Considera că cele două conflagrații mondiale avuseseră loc datorită discordiei și neînțelegerii dintre statele europene, deci dacă aceste națiuni s-ar unifica, probabilitatea izbucnirii unui nou război va fi mult mai redusă. Nu este suficient de clar în ce măsură considera că este necesară unitatea Europei, dar această idee a avut un impact major printre cetățenii Europei. În luna mai a anului 1948, la propunerea lui Churchill, a avut loc la Haga, în Olanda, o conferință europeană care a dezbătut subiectul unificării Europei. În anul următor, a fost creat Consiliul Europei la care au aderat 10 națiuni membre. În realitate, acest eveniment, nu a promovat unitatea Europei, dar a strâns legăturile dintre state. Ironia sorții, tocmai patria lui Churchill, Anglia, a arătat o oarecare opoziție față de ideea uniunii, această atitudine conducând la un eșec parțial al conferinței. Cu toate acestea, ideea unei Europe unite, așa cum și-o imagina Churchill, a început să înflorească în mințile oamenilor. În anul 1952 s-a înființat Comunitatea Europeană a Oțelului și Cărbunelui formată din Germania Federală, Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg. În anul 1958 s-a creat Comunitatea Economică Europeană.

▲ Lansarea unei rachete de pe un submarin. O astfel de scenă simbolizează era Războiului Rece, care s-a instaurat după retragerea lui Churchill de pe scena politică.

◄ Sediul central al Uniunii Europene din Bruxelles. Unificarea Europei într-o comunitate unită de interese și valori comune a fost una din numeroasele provocări cu care s-au confruntat succesorii lui Churchill.

În anul 1973, Consiliul Europei s-a extins incluzând Anglia, Irlanda și Danemarca, devenind o organizație având în componență nouă membri. Acest aspect relevă progresul înregistrat în procesul de unificare al țărilor Europei. Unificarea statelor Europei a constituit într-adevăr un drum lung și dificil, datorită faptului că indiferent cât de mică era o țară, fiecare avea o lungă istorie în spate, iar, din acest motiv, exista un puternic sentiment național atașat ideii de independență și suveranitate. Au existat și câteva obstacole cum a fost înființarea în Marea Britanie a EFTA, o organizație având interese distincte de ale Comunității Europene, dar și diminuarea competitivității vestice în raport cu creșterea economică înregistrată de statele asiatice. Cu toate acestea, liderii statelor europene au făcut progrese în direcția creării uniunii, depășind toate obstacolele unul câte unul. La sfârșitul anilor '80, Grecia, Portugalia și Spania au devenit membre ale Comunității Europene,

▲ Euro, bancnotele colorate care sunt un simbol al Uniunii Europene. Marea Britanie nu a luat încă decizia de a se alătura sistemului monetar european unic.

Armata Republicană Irlandeză luptă de mulți ani pentru unificarea Ulster-ului (Irlanda de Nord) cu restul Irlandei. Conflictul din Irlanda de Nord este una dintre cele mai cumplite confruntări civile pe care au trebuit să-l gestioneze succesorii lui Churchill.

▲ În trecut, se spunea că fluviul Tamisa din Anglia unește cele șapte mări. Astăzi, în era post-Churchill, fluviul este în primul rând o cale de navigație comercială.

care și-a extins numărul de membri la 12 state. În data de 1 noiembrie 1993, a fost ratificat Tratatul de la Maastricht. Astfel s-a creat Uniunea Europeană care a dus în sfârșit la introducerea unei monede unice, euro. Acea zi pe care o visase Churchill, construcția unei Europe unite era aproape.

Umbra imperiului de altădată

Puterea Marii Britanii, imperiul pe care Churchill l-a protejat cu orice sacrificiu, se afla în plin proces de declin în momentul în care statele coloniale și-au declarat unul câte unul independența. Deși Anglia a încercat să-și reafirme statutul de putere mondială în 1982, în timpul conflictului din Insulele Falkland, retrocedarea coloniei Hong Kong către China a însemnat punctul culminant al fărâmițării Imperiului Britanic, un regat care a stăpânit teritorii coloniale uriașe de-a lungul și de-a latul pământului. Istoria de lungă durată a ocupației britanice a lăsat cicatrice adânci în multe locuri din lume, în special în Irlanda și Orientul Mijlociu. În timpul în care Churchill era ministru al coloniilor, s-a confruntat cu numeroase conflicte în aceste regiuni.

În ceea ce privește statutul actual al Republicii Irlanda, acest stat și-a obținut independența și a găsit o soluție de a trata cu Anglia, dar Irlanda de

▼ Soldați britanici întorcându-se acasă din teatrul de operațiuni al războiului Insulelor Falkland care s-a petrecut în perioada guvernării Margaret Thatcher, unul din succesorii lui Churchill.

Nord a rămas încă sub ocupație britanică. Mișcarea pentru independența Irlandei de Nord a devenit din ce în mai activă și chiar astăzi atacurile teroriste și ripostele guvernamentale sunt încă active. Pentru a clarifica situația din Orientul Mijlociu, Churchill a organizat o conferință la Cairo încercând să obțină un consens între cele trei părți implicate: evreii, arabii și europenii. Toate părțile implicate și-au susținut propriile interese în așa măsură încât lucrările conferinței s-au transformat într-un fiasco, în special din punctul de vedere al arabilor. În acea perioadă, Churchill a sugerat crearea unui regat irakian. Cu toate acestea, ideea nu era bine-văzută în rândul localnicilor, astfel, Irakul a căzut pradă unor ample mișcări insurecționare. În vidul de putere creat de guvernul central, Partidul Baas a reușit să obțină puterea. Această formațiune politică l-a propulsat mai târziu pe Saddam Hussein la putere. În anul 1990, Hussein a invadat statul vecin Kuweit, iar această acțiune militară a determinat declanșarea anul următor a Războiului din Golf.

Nu putem ignora responsabilitatea lui Churchill legată de toate aceste conflicte, deoarece Marea Britanie a trasat artificial la un moment dat granițele acestor state vecine care aparțin acelеași culturi și civilizații.

În plus, de la înființarea sa în anul 1948, Israelul, statul creat de evrei, ignorând drepturile vechilor locuitori – arabii-palestinieni – nu a trăit un singur moment de încetare a focului. Injustiția și conflictele continuă și azi, iar oamenii implicați direct sau indirect suferă, în timp ce politicienii epocii imperialiste au desenat harta lumii în concordanță cu propriile viziuni. În final, trupele britanice staționate în estul regiunii Suezului s-au retras cedând Statelor Unite poziția de „jandarm al omenirii". Aceasta a încheiat epoca de cuceriri a Marii Britanii. Sir Winston Churchill, care a trudit din greu pentru a menține prestigiul Imperiului Britanic s-a aflat în posturi atât pozitive cât și negative în momentul în care ultima sclipire a flăcării gloriosului imperiu s-a stins.

▲ Armata engleză participând la Războiul din Golful Persic împotriva forțelor lui Saddam Hussein.

Atacurile teroriste de la 11 septembrie de la World Trade Centre au condus în final la crearea unei alianțe între Tony Blair, premierul britanic și succesor al lui Churchill și președintele american George W. Bush, în ceea ce s-a numit „Războiul împotriva terorismului".

▼ În anul 1997, colonia britanică Hong Kong a fost retrocedată chinezilor după 99 de ani de ocupație engleză. Acest eveniment a fost una dintre numeroasele provocări cu care s-au confruntat urmașii lui Churchill.

100 DE PERSONALITĂȚI

Oameni care au schimbat destinul lumii

WINSTON CHURCHILL

DeAGOSTINI